

IMMACULATA

č. 180

již 30 let

TÉMA: CTNOST
MOUDROSTI A UMÍRNĚNOSTI

ON-LINE TAKÉ
V AUDIO VERZI

5
22

4 Moudrý jako Panna Maria

5 Letem M. I. světem

6 Mírnost nad zlato

8 Pavlův život v nouzi
i v hojnosti

10 Pascalova sázka

12 Budeš mě čekat u dveří?

14 Jedině láska má cenu

16 Konto v nebi

18 Bůh nám dá sílu obstát

20 Kvůli Ježíši odmítla císaře

22 Palladium Země české

24 Čemu mě naučil let na
Měsíc

26 Místo pokoje a radosti

29 Advent

30 Světem s básnickým
střevem

32 Seibo no Kishi – příběh
japonského „Rycerza“

34 Důvěra v Boha, který
zamýšlí dobro

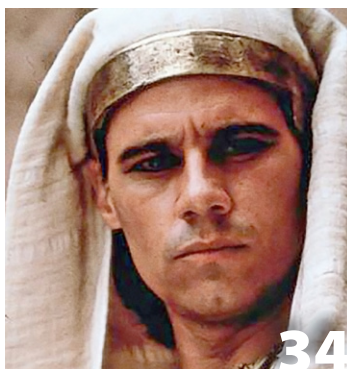
36 Náměstkové Kristovi (40)

38 „Šťastná budoucnost“

39 O čtenáři Lukášovi

40 Poděkování a prosby

41 Zprávy

První strana obálky: Panna Maria s Dítětem a se svatým Janem a andělem (detail), Sandro Botticelli, r. 1490. National Gallery, London, Velká Británie.

IMMACULATA – NEPOSKVRNĚNÁ (dvouměsíčník) 5/2022, ročník XXXI.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. Vojtěcha Cikrleho č. j. 868/94 ze dne 4. dubna 1994.

Registrační značka: MK ČR E 6202. ISSN 1210-5732.

Vydává: Konvent minoritů v Brně, Minoritská 1, 602 00 Brno, tel.: 605 459 174 (Po–Pá: 9.00–12.00).

E-mail: immaculata@minorite.cz, web: immaculata.minorite.cz.

Příspěvky na rok 2022: Dobrovolné dary. Výrobní a poštovní náklady jsou 33 Kč/1 výtisk.

Bankovní spojení: Raiffeisenbank, č. ú.: **7498984001/5500**, bezhotovostní platby vždy opatřete var. symbolem uvedeným na adresním štítku. Do zprávy pro příjemce uveďte „Dar na časopis“.

Čtenáři ze Slovenska mohou posílat příspěvky na adresu:

Kláštřor minoritov, Námestie sv. Františka 4, 841 04 Bratislava, č. ú.: **4060015034/3100**.

Tisk: Tiskárna Lelka, Dolní Bojanovice.

Redakce si vyhrazuje právo měnit nadpisy a zkracovat příspěvky. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Ó Maria, beze hříchu počatá, oroduj za nás, kteří se k Tobě utíkáme, i za všechny, kteří se k Tobě neutíkají, a zvláště za nepřátele církve svaté a za ty, kdo jsou Ti svěřeni.

Denní modlitba rytířů Neposkvrněné Panny Marie

**VÁŽENÍ ČTENÁŘI,
MILÍ RYTÍŘI NEPOSKVRNĚNÉ,**
v jednom žalmu čteme krásná slova: „Chraň se zlého a čiň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj!“ (Ž 34, 15). Myslím, že každý z nás touží po dobru a životě v pokoji. Jenže jak už to bývá, každodennost je složitější než teorie. Jak v běžném životě rozlišovat dobré od zlého? Tuto otázku řešili už mnozí filozofové a mudrci. Shodli se na tom, že je zapotřebí pečovat o kardinální ctnosti, z nichž jako první vyjmenovávali ctnost moudrosti a dále také ctnost umírněnosti.

Moudrost můžeme chápat jako světlo, které umožňuje správně vidět a rozlišovat. Katechismus katolické církve k tomu říká: „Moudrost je ctnost, která dává praktickému rozumu schopnost, aby v každé situaci rozeznal, co je naše pravé dobro, a zvolil přiměřené prostředky k jeho konání“ (srov. KKC 1806). Díky ctnosti umírněnosti člověk nachází správnou míru v užívání stvořených věcí, aby se vyhnul krajnostem – přemrštěnosti nebo nedostatečnosti.

Moudrost, stejně tak umírněnost a všechny ostatní ctnosti, předpokládají cvičení a zdokonalování se v dané dovednosti. Kdo jí věnuje svou pozornost, nakonec zjistí, že moudrost „sama obchází a hledá, kdo jsou jí hodni, na jejich stezkách se jim vlídně ukazuje a v každé myšlence se s nimi setkává“ (Mdr 6, 16).

br. Bohdan Heczko OFMConv
šéfredaktor Immaculaty

RYTÍŘSTVO NEPOSKVRNĚNÉ (M. I.)

je mariánské apoštolské hnutí, které založil v Římě 16. října 1917 svatý Maxmilián Maria Kolbe. Toto hnutí usiluje o šíření Ježíšova království skrze Neposkvrněnou. Rytíři a rytířky Neposkvrněné usilují skrze vlastní odevzdání se do rukou Matky Boží v první řadě o vlastní obrácení a pak obrácení ostatních hříšníků, zvláště těch, kteří odešli od víry, a těch, kteří ještě Ježíše Krista neznají.

PODMÍNKY ČLENSTVÍ V M. I.

1. Zcela se odevzdat Panně Marii Neposkvrněné jako nástroj do Jejích rukou. **2.** Nosit Zázračnou medailku. **3.** Zapsat se do knihy Rytířstva Neposkvrněné v sídle kanonicky ustanoveném. (Zápis se dělá prostřednictvím přihlášky vlastnoručně podepsané. Tu zasílejte na: Národní centrum M. I., Minoritská 1, 602 00 Brno, e-mail: info.mi@minorite.cz.)

Kdo se cítíte osloveni a chtěli byste vstoupit do M. I., požádejte o přihlášku na výše uvedených kontaktech.

MOUDRÝ JAKO PANNA MARIA

Dívat se na všechno Božím pohledem

text: o. Kryštof Skibiński OFMConv

Byl sv. Maxmilián moudrým člověkem? Přece se podle lidských měřítek „nerozvázně“ pouštěl do nejednoho díla, které přesahovalo jeho možnosti. Třeba tehdy, když začínal tisknout Rytíře Neposkvrněné, když realizoval své misijní plány, nebo když stavěl Niepokalanov – ten polský a ten v Japonsku. Byl opravdu moudrý? Asi všichni na tuto otázku odpovíme: ano, byl. V čem tedy spočívala jeho moudrost?

HŘÍŠNÍK

Vyprávěl mi můj starší spolubratr, o. Bonavetura Urban, že když v den svatořečení sv. Maxmiliána uviděl procházet se v zahradě o. Anzelma Kubita, bývalého provinciála téhož světce, zeptal se ho, co cítí bývalý představený svatého. O. Anzelm ve svém stylu (rád totiž opakoval některá slova) řekl: No, co cítí, co cítí? – že je hříšníkem.

V setkání se svatostí každý z nás poznává bytostnou pravdu o sobě: jsme hříšníci; hříšníci, které Bůh miluje svou bezmeznou milosrdnou láskou. Vědět, jaké je naše postavení, znát své limity a omezení je velická moudrost, které dosahujeme, když se blíže setkáme se sv. Maxmiliánem. Jeho postoj a svědectví nás učí, že pokud konáme dobro, pokud se nám daří pastorační a evangelizační aktivity, není to kvůli našim schopnostem a zásluhám – je to Boží dar, Jeho milost. My jsme vždy pouze hříšníky, které ale Bůh povolal a které si zamiloval; které posílá, aby realizovali Jeho plán lásky ve světě.

TRŮN MOUDROSTI

Na ikonách s názvem Trůn moudrosti není Pán Ježíš znázorněn jako miminko, ale jako starší dítě, které buď stojí před Matkou, nebo sedí na jejím klíně. V tomto ztvárnění Matka

a Syn vypadají tak, jakoby spolu hovořili. Je důležité, že Pán Ježíš drží v dlani svitek, případně knihu Písma – symbol, že On je Logosem, Slovem, Moudrostí. Celá moudrost Panny Marie spočívá v tom, že naslouchá svému Synu, že Mu dovoluje, aby Ji všemu učil a aby Ji každou věc objasňoval.¹

Ve své knížce „Maria Matka učedníků Páně“ P. Giuseppe Forlai zdůrazňuje, že Panna Maria měla mentalitu Božího království. Pozorovala, interpretovala a posuzovala svět tak, jak jej vidí Bůh, nikoli podle lidských měřítek. Autor mimo jiné píše: „K tomu, aby byla lidská mysl připodobněna Kristu, nestačí pouze pěstovat myšlenky o Bohu, ale je třeba osvojit si evangelní mentalitu – v tom spočívá pravá moudrost. Kdo je tedy moudrý? Ten, kdo hledí na svět Božíma očima, nikoli ten, kdo pouze přemýšlí o Bohu. Maria je navýsost moudrá. (...) Přílnutí její mysli k vtělené Moudrosti z ní činí spolehlivou Učitelku evangelní mentality. Ježíš žije i v touhách své Matky, zmocnil se její vůle.“²

EVANGELNÍ MENTALITA

Po vzoru Neposkvrněné žil Pán Ježíš i v touhách sv. Maxmiliána a jeho největším přáním bylo splnit ve všem Jeho svatou vůli, tak jak ji dokonale naplnila Bohorodička. Naučil se vnímat realitu, ve které žil, v celé její hloubce.

Za všemi událostmi viděl Boží přítomnost a vedení i tehdy, když byly velmi náročné a těžké. Nepřekvapují nás proto slova, která napsal v dopise z koncentračního tábora: „Moje milovaná maminko! Koncem května jsem přijel s transportem do tábora v Osvětimi. Mám se dobře. Milovaná maminko, nedělej si starosti o mne a o moje zdraví, protože dobrý Bůh je na každém místě a na všechny a všechno pamatuje s velikou láskou.“³

Protože si osvojil mentalitu Božího království, po celý svůj život naplňoval lampu svého srdce olejem lásky. A když 14. srpna 1941 z bunkru hladu vcházal na svatební hostinu svého Pána – Neposkvrněného Beránka, aby se tam radoval spolu s Boží Matkou, šel se srdcem naplněným největší láskou. Nikdo přece nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život (srov. Jan 15,13).

Svatý Maxmiliáne, uč nás evangelní mentalitě, Božímu pohledu na všechno, v čem žijeme, abychom jako Neposkvrněná prozíravě naplňovali své srdce olejem lásky. ■

1. SZUSTAK, Adam. *Miriam*. Kraków: Stacja7, 2021, s. 158.
2. FORLAI, Giuseppe. *Maria Matka učedníků Páně*. Praha: Paulínky, 2021, s. 20.
3. Srov. KOLBE, Maxmilián M. Lístek z Auschwitz ze dne 15. 6. 1941. Archiv Niepokalanova.

LETEM M. I. SVĚTEM

čili rytíři v akci

text: **Jitka Navrátilová**
| koordinátorka M. I.

NÁRODNÍ SVATOVÁCLAVSKÁ POUŤ VE STARÉ BOLESLAVI (28. 9. 2022, obr. 1, 2)

Poslední zářijovou středu jsme si poutní mši svatou na Mariánském náměstí ve Staré Boleslavi připomněli mučednickou smrt našeho národního patrona sv. Václava. Otec Jan Graubner, který poprvé sloužil tuto pouť jako nový arcibiskup, byl hlavním celebrantem. Letošní pouť byla deštivá. Téměř celou dobu poutě přšelo. To byl zřejmě také důvod, proč jsme se setkali pouze s některými z Vás. Stejně jako otec Graubner, který poděkoval poutníkům, kteří se nenechali odradit deštěm a připutovali do Staré Boleslavi, tak i my jsme byli vděční za každého, s kým jsme se mohli setkat u našeho stánku. V modlitbě jsme na Vás i na Vaše úmysly pamatovali u relikvií sv. Václava.

RŮŽENCOVÁ SLAVNOST (7. 10. 2022, obr. 2, 3)

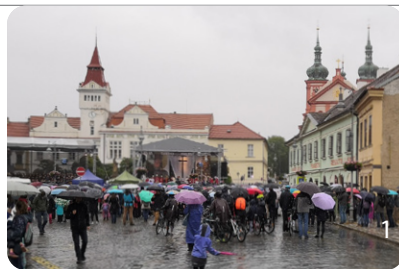
Stalo se již tradicí, že členové Rytířstva Neposkvrněné společně se členy Třetího řádu sv. Dominika v Brně organizují společně pobožnosti prvních devíti sobot. Tato nověna se letos konala v minoritském kostele sv. Janů v Brně, kde jsme se scházeli od ledna do září. Po skončení nověny již tradičně putujeme na svátek Panny Marie Růžencové do kostela sv. Michala v Brně. Hlavním celebrantem této slavnosti byl P. Pavel Krč z farnosti Horní Dubňany. Během slavnosti jsme Bohu děkovali za to, že nám dal Marii za svou Matku a že jsme mohli v minoritské farnosti společně zrealizovat další cyklus devítiměsíční pobožnost prvních sobot. Dá-li Pán, tak další cyklus této nověny bychom rádi začali zase od ledna 2023 v kostele sv. Janů u minoritů v Brně.

PRVOSOBOTNÍ ROZJÍMÁNÍ

Jak víte, pravidelně pro vás připravujeme prvosobotní rozjímání ve formě nahrávek, které jsou dostupné na našich webových stránkách. Protože mnozí z Vás nás žádali i o text rozjímání, začali jsme od listopadové první soboty umísťovat jak nahrávky, tak i text na naše stránky <https://immaculata.minorite.cz>.

40. VÝROČÍ SVATOŘEČENÍ A 105. VÝROČÍ ZALOŽENÍ M. I.

Říjen se nesl ve znamení významných výročí spojených s M. I. V neděli 10. října jsme oslavili 40. výročí svatořečení sv. Maxmiána Marii Kolbeho. Hned další neděli – 16. října jsme se připojili k oslavám 105. výročí vzniku našeho hnutí Rytířstva Neposkvrněné, které založil s dalšími šesti spolubratry – kleriky sv. Maxmián. Toho dne jsme se online připojili k oslavám, které pořádalo Mezinárodní centrum Rytířstva Neposkvrněné v Římě. ■

MÍRNOST NAD ZLATO

Ctnost stejně nenápadná jako potřebná

text: P. Petr Soukal

Ledaskoho možná překvapí, že právě nenápadná ctnost mírnosti byla starověkými filozofy ceněna téměř nadevše. Aristoteles si všímá toho, že jako jedinou ze všech ctností ji totiž není možné přehnat tak, aby se z ní zrodila neřest neboli hřích. A zároveň ji všechny ostatní ctnosti potřebují, aby skutečně zůstaly tím, čím být mají – tedy trvalou a pevnou dispozicí (připraveností) konat dobro.

BEZ MÍRNOSTI ANI RÁNU

Ne nadarmo se říká: „Všeho s mírou.“ Vždyť každá ctnost, kdyby ztratila své spojení s mírností, by rychle přestala být sama sebou, ale snadno by sklouzla k extrému a stala by se neřestí. Církevní otcové si toho byli dobře vědomi, když zdůrazňovali, že všechny ctnosti jsou vzájemně propojené a že žádná nemůže zůstat osamocena. Horlivé vykonávání spravedlnosti by bez ctnosti mírnosti mohlo být tuze nespravedlivé, štedrost by bez mírnosti mohla brzy přijít o všechno, a naopak šetrnost by se bez mírnosti snadno stala lakomstvím. Není divu, že právě mírnost patří ke čtyřem základním neboli kardinálním ctnostem (spolu s moudrostí, spravedlností a statečností). Je to právě mírnost, která každou ctnost drží ve správných mezích a pomáhá jí najít správné místo v lidském životě. Mírnost je tedy jakýmsi ukazatelem „zlaté střední cesty“.

MÍRNOST VERSUS HŘÍCH

Katechismus o této ctnosti říká, že „zmírňuje přitažlivost smyslových rozkoší a činí nás schopnými vyrovnaně užívat stvořená dobra.“¹ Ať už se jedná o cokoli, skrze ctnost mírnosti

je zaručeno, že člověk nebude otročit ani svým vášním, ani stvořenému světu, který jej obklopuje. Indicko-britský spisovatel Salman Rushdie ve své knize Zběsilost dokonce neváhá tvrdit, že veškerý hřích spočívá právě v nepřiměřenosti. Bez ctnosti mírnosti by tedy byly všechny ostatní ctnosti jen na překážku – díky ní ovšem nacházejí své místo a správný řád. I proto může svatý Řehoř Nysský říci ve svých kázáních na evangelní blahoslavenství: „Ctnostný život spočívá v tom, že se stáváme podobnými Bohu.“²

MÍRNOST VE STARÉM ZÁKONĚ

Příběhy Starého zákona vyzdvihují ctnost mírnosti například při sbírání many, neboť každý měl nasbírat pouze tolik, kolik bude jeho rodina potřebovat na jeden den. A ten, kdo byl sveden nenasytostí, se brzy přesvědčil o tom, že to, co si chtěl schovat na horší časy či nejistou budoucnost, „zčervivělo a páchlo“ (Ex 16,20). Poučení je nasnadě: Izraelité se mají naučit spoléhat na svého Boha s vírou, že se o ně postará každý den jejich putování po nehostinné poušti. Důraz je dále kladen na zachování posvátné soboty, dne, kdy bylo dokončeno dílo stvoření a Bůh

(podle vyprávění knihy Genesis) „odpočíval“. Člověk má šest dní pilně pracovat, ale sedmý den má patřit pouze Bohu. Toto ustanovení má člověku pomoci, aby na vlastní kůži každý týden prožil, že smyslem jeho života není otročení nikdy nekončící práci, ale životodárné přátelství s Bohem. Ctnost mírnosti má vše vykázat do patřičných mezí, aby to první místo zůstalo vždy a pouze pro Boha.

JEŽÍŠ TICHÝ, SRDCE POKORNÉHO

Život Pána Ježíše je školou všech ctností. Když chtěli apoštolové Jakub a Jan svolat z nebe oheň na samařskou vesnici, byli Ježíšem „zmírněni“ slovy: „Nevíte, jakého jste ducha. Syn člověka nepřišel lidi zahubit, ale zachránit“ (Lk 9,55-56). Stejně tak apoštol Petr, který se chtěl v Getsemaně zahradě bít mečem, byl Ježíšem napomenut, aby s tím přestal (Lk 22,51). Pán Ježíš sice uměl putovat až do úmuru (Jan 4,6), ale uměl také odpočívat (Mk 6,31). V Matoušově evangeliu dokonce Pán Ježíš říká: „učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočínutí svým duším“ (Mt 11,29). Přičemž řecký výraz τπραυς může znamenat nejen „tichý“, ale také „mírný“ nebo „přívětivý“. Pán Ježíš se nechal strhnout nadšenými davy,

ani odradit nepřijetím ve svém domově (Lk 4,29) či odchodem některých učedníků (Jan 6,66). Po celý svůj život – až do okamžiku své smrti na kříži – zůstal „tichý“ a „mírný“, připravený ochotně naplnit vůli svého Otce.

DOBA NENASYTNÁ

Je možné, že mnohé problémy naší současnosti souvisí právě s nedostatkem ctnosti mírnosti. Ekonom Tomáš Sedláček upozorňuje, že se někdy chováme jako Ikaros, který se nespokojil s tím, co měl, ale chtěl letět až ke slunci, což se mu stalo osudným.³ Podobně se také někdy na otázku „Kolik peněz člověk potřebuje k životu?“ trefně odpovídá: „Vždycky jen o trochu více.“ Ale bez ctnosti mírnosti a bez kýžené „zlaté střední cesty“ se nám může stát, že se uženeme až k smrti a vlastní hloupostí přijdeme o to, co jsme mohli mít. Možná bychom si častěji měli opakovat známou scénu z pohádky Byl jednou jeden král: „Přiměřeně, přiměřeně...“ Neboť štěstí člověka nespočívá v „mít“, ale v „být“. A právě ctnost mírnosti je nezbytným průvodcem při hledání křehké rovnováhy, kdy je třeba říci: „Dost!“

CHOP SE ZNOVU KAŽDÉ CTNOSTI

V našem úsilí o svatý a ctnostný život nás může nakonec povzbudit rada, kterou dával svým žákům pouštní otec Jan Kolobos: „Každý den, když ráno vstáváš, chop se znovu každé ctnosti a každého Božího přikázání, a to s velikánskou vytrvalostí, s bázní a velkodušně, v lásce k Bohu, s velkým úsilím duše i těla a velkou dávkou pokory, s trpělivostí ve vnitřním trápení a v bdělosti, s hojností modlitby a úpěnlivými

prosbami, s čistotou jazyka a zdrženlivostí v pohledech. Přitom se nehnevěj, když těbou pohrdají, přinášej pokoj a neodplácej za zlé zlým. Nestarej se o hříchy druhých. Nesnaž se s nikým srovnávat, ale myslí si, že zaostáváš za celým stvořením ve zřeknutí se hmotného světa a tělesných věcí, v kříži, duchovním boji a chudobě ducha, při svobodném rozhodování a duchovním asketickém životě, postu, pokání

a nářku, v námaze boje, v umění rozlišovat, v čistotě duše, v radosti života, v tichosti při práci, v nočních bděních, v hladu a žízní, v chladu a nahotě a v námáhách.“⁴ ■

1 *Katechismus katolické církve*, č. 1838.

2 Řehoř NYSSKÝ. *Orations de beatitudinibus*, 1.

3 SEDLÁČEK, Tomáš. *Ekonomie dobra a zla*. Praha 2009, s. 235.

4 *Apoftegmata I*. Praha: Benediktinské arciepiškopství sv. Vojtěcha a sv. Markéty, 2000, s. 39–40.

Alegorie ctnosti umírněnosti, Piero del Pollaiuolo (r. 1470)

PAVLŮV ŽIVOT V NOUZI I V HOJNOSTI

Moudrost a umírněnost ve službě evangelium

text: P. Jaroslav Brož

Pro apoštola Pavla byly běžné situace spojené s hlásáním evangelia příležitostí k růstu ve ctnostech. Jedním z nástrojů moudrosti kříže je umírněnost. Bez ovládnutí těla i vnitřních schopností byl Pavel nemohl být živým obrazem Krista.

Když oslavený Kristus zavolal horlivého farizeje Pavla k šíření evangelia mezi pohany, nepromyslel si asi tento mladý Žid, do jakého obrovského dobrodružství se pouští. A nebyla to nějaká bezhlavá lehkomyšlnost, která ho přivedla k takové hluboké životní změně. Pavel se oddal Božímu plánu, který byl pro něj předem připravený „od matčina lůna“ (srov. Gal 1,15). Na této naplánované cestě se apoštol ocitá v různých situacích, které ho utvářejí v ctnostného, pevného a milujícího muže, který pro druhé stále víc představuje samého Krista. Proto může směle vyzývat křesťany: „Jedněte podle mého příkladu, jako já jedním podle příkladu Kristova“ (1 Kor 11,1). To předpokládá, že si během života osvojuje ctnosti, které z něj vpravdě činí Kristův živý obraz.

VĚZENÍ JAKO CVIČENÍ UMÍRNĚNOSTI

Pavlův nejsrdečnější list, adresovaný křesťanům do Filip, nám ukazuje stupeň některých ctností, kterých apoštol ve svém životě dosáhl. Nacházíme ho tu ve vězení a dnes ani nedovedeme s jistotou říct, v kterém místě to bylo; možná Řím, Césarea, Efez... Na tom

tolik nezáleží. Důležité je si uvědomit, že Pavla se dotýká blízká možnost smrti, což člověku běžně nepřispívá ke klidu a vyrovnanosti. Navíc je třeba si uvědomit, že antická vězení nebyla ústavem s kompletním zaopatřením. Představme si spíš neútulnou kobku, ve které vězeň dostával to nejnужnější k přežívání: vodu, kus chleba, špinavou přikrývku. O další nadstandardní komfort se měli postarat vězňovi případní přátelé či členové rodiny, pokud nějaké měl.

Když se filipští křesťané dověděli o Pavlově uvěznění, poslali mu štědrá pomoc prostřednictvím jednoho svého člena Epafrodita. Tento měl být apoštolovi ve vězení k ruce, ale těžce onemocněl a po zotavení ho Pavel s vděčností posílá zpět domů. V těchto okolnostech Kristův vězeň napsal velká slova: „Velmi jsem se v Pánu zardoval, že již zase rozkvetla vaše péče o mne. ... Ne že bych si naříkal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. Dovedu trpět nouzí, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu“ (Flp 4,10-13).

PAVEL – STOIK?

Podle některých badatelů tu prý Pavel prozrazuje svou obeznamenost se stoickými ideály. „Soběstačnost“ – řecky *autarkeia* – byla jedním ze způsobů, jak si uprostřed světa s mnoha lákavými nabídkami uchovat pokoj duše. Jistá podobnost tu jistě může být. Ale Pavlovi nejde o ctnost samu o sobě. V jeho životě má vše sloužit k dosažení svatosti a k šíření evangelia. A k tomu bylo třeba být vybaven ve velké míře ctností umírněnosti. Ta se dnes označuje jako schopnost ukládat si zdravé hranice, aby se člověk nenechal unášet svými vrozenými sklony k té či oné krajnosti.

UMÍRNĚNOST VE SLUŽBĚ MOUDROSTI KŘÍŽE

Je zřejmé, že umírněnost vyžaduje sebeovládání, které má člověku takřka vejít do krve. Jako ostatní dílčí ctnosti je umírněnost spojena s moudrostí, která ji harmonicky podřizuje hlavnímu cíli života. Pro apoštola Pavla, jehož moudrostí byl jedině a pouze Kristus a jeho kříž (srov. 1 Kor 1,24), se umírněnost stala nástrojem, jak se nenechat svést jinými cíli, ale zůstat „být uchvácen Kristem“ (srov. Flp 3,12).

SVOBODA V NOUZI

K umírněnosti v oblasti těla patří především správná míra jídla a pití. Pavel nejen ve vězení, ale i na svých cestách mnohokrát musel přijmout nuzné životní podmínky: „v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žízní, v častých postech, v zimě a bez oděvu“ prokazoval svou rozhodnost, že žádné strádání ho nezastaví v jeho hlavním úkolu hlásat Krista.

CELIBÁT PRO KRISTA

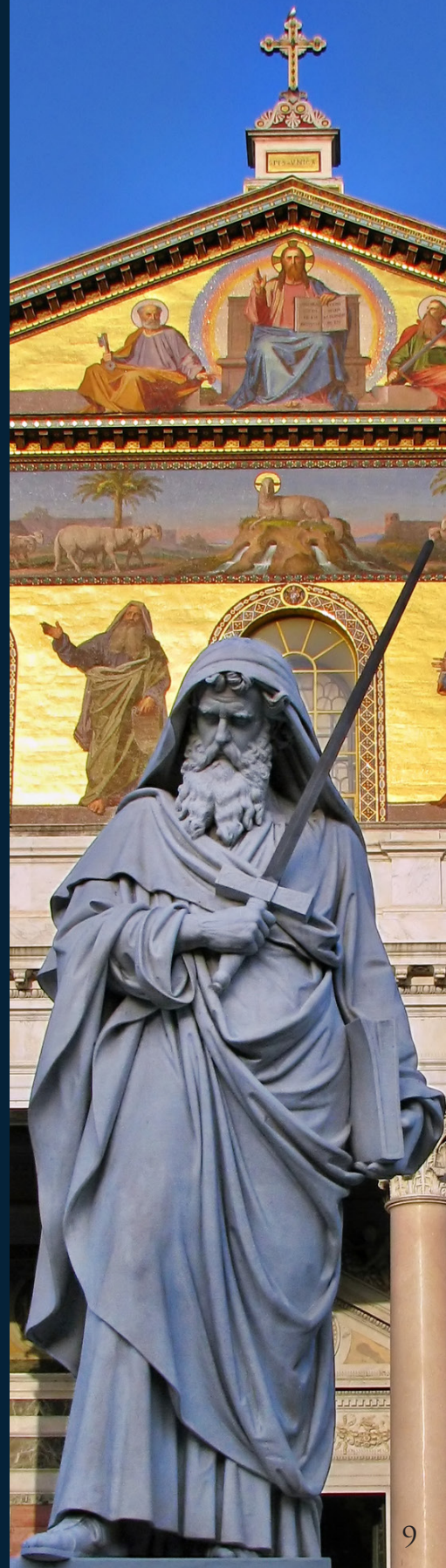
Mezi silné lidské sklony, které se mohou vymknout kontrole, patří jistě sexualita. Ta je sama o sobě dobrá, pokud slouží cíli danému Stvořitelem. Pavel dostal od Boha světlo, že zdrženlivost v životě bez manželství je pro něj darem poskytujícím mu větší svobodu pro jeho misi. „Svobodný se stará o věci Páně, jak by se líbil Bohu“ (1 Kor 7,32). Proto touží, aby v této věci „všichni lidé byli jako já“ (1 Kor 7,7). Nicméně těm, kteří nemají povolání k celibátu, radí, aby v manželství kvůli pokušení nezdrženlivosti „byli spolu“, aby je satan nepokoušel (1 Kor 7,5). Umírněnost má vycházet z realistického poznání lidské přirozenosti.

TICHÝ A MÍRNÝ APOŠTOL

V Pavlově životě se ale také projevuje umírněnost v oblasti vášní a ducha. Zdá se, že byl přirozeně prchlivý. Ale Kristův příklad ho proměnil tak, že se mu jeho odpůrci někdy vysmívali: „tváří tvář je prý pokorný, ale z dálky si troufá“ (srov. 2 Kor 10,1).

Apoštol ovšem vysvětluje svoji mírnost vůči chybujícím křesťanům jako napodobování Krista: „Já, Pavel, vás napomínám tíše a mírně po způsobu Kristově“ (2 Kor 10,1). Ve své laskavosti šel tak daleko, že se přirovnává rodičům, kteří trpělivě živí a vychovávají své děti: „Byli jsme mezi vámi laskaví, jako když matka chová své děti“ (1 Sol 2,7). „Víte přece, že jsme každého z vás jako otec své děti napomínali, povzbuzovali a zapřísahali, abyste vedli život důstojný Boha“ (1 Sol 2,11-12). A tam, kde bylo třeba napravit protivníka, který proti Pavlovi postavil velkou část korintské obce, apoštol vybízí k mírnosti: „Stačí už to pokárání, kterého se mu dostalo od většiny z vás. Proto je nyní spíše třeba, abyste mu odpustili a ho potěšili, aby se takový člověk pod přívalem zármutku nezhroutil. Naléhavě vás prosím, abyste mu dokázali svou lásku“ (2 Kor 2,6-8).

Je zapotřebí ještě dalších příkladů mírnosti tohoto velikána Kristova evangelia? Jistě ne. Závěrem si jen znovu připomeňme, že oproti jiným kazatelům, kteří měli sklon křesťany „vyjídát, obírat, přezírat“ (srov. 2 Kor 11,20), Pavel poctivě s jistotu dávkou ironie přiznává: „na něco takového jsem příliš slabý!“ (2 Kor 11,21). To je apoštolská moudrost, do jejíž služby vstoupila lidská umírněnost a schopnost se ovládat. ■

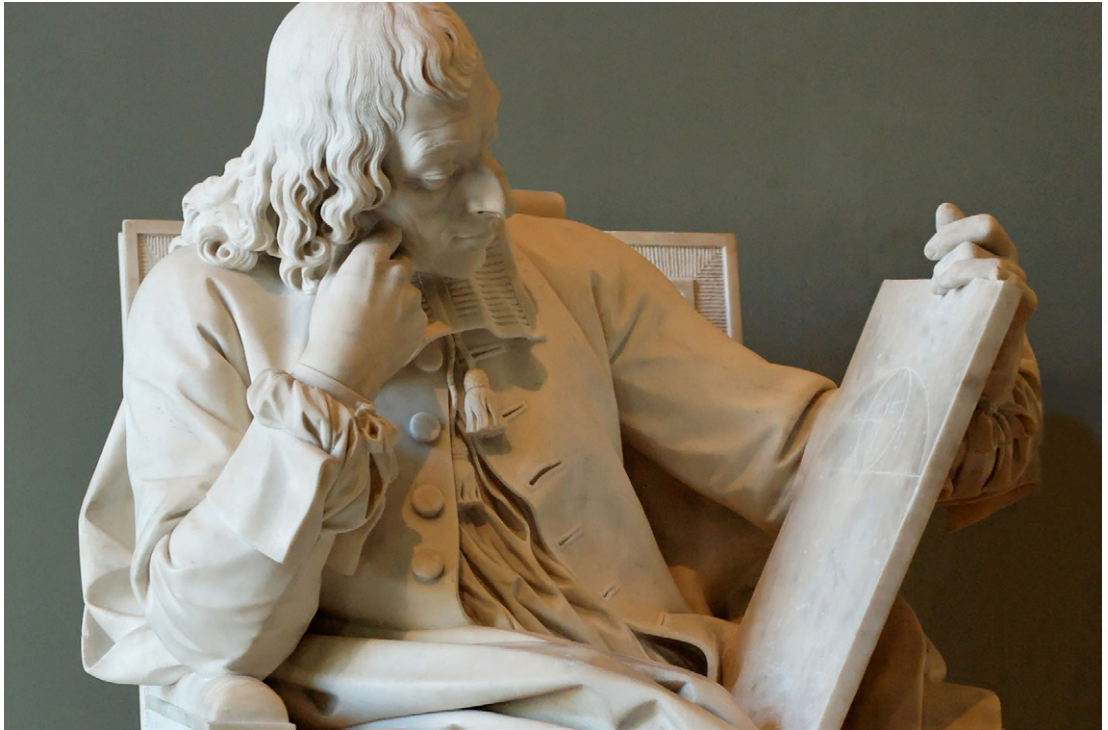

Foto: Augustin Pajou - Jastrow (2006) | wikipedia.org

PASCALOVA SÁZKA

Žít tak, jako kdyby Bůh byl.

text: **P. Petr Soukal**

Talentovaný francouzský učenec Blaise Pascal se proslavil svým nadáním pro matematiku a fyziku. Ale poté, co se setkal s živým Bohem, se věnoval už jen teologii a duchovnímu životu. Jednou z jeho nejznámějších myšlenek je „Pascalova sázka“, která nás vybízí k tomu, abychom již zde na zemi vzali v potaz svou posmrtnou budoucnost a prozíravě se na ni připravili.

A CO KDYŽ NIC NEBUDE?

Vypráví se, že v dobách komunismu ošetřovala nějaká řeholnice jakéhosi vysokého stranického funkcionáře. Komunistovi neušlo, že se setkává s věřícím člověkem, a využil každé příležitosti, aby si do řádové sestry rýpl. Jednou se jí zeptal: „Sestřičko, co budete dělat, až zemřete a zjistíte, že Bůh neexistuje? Všechno jste tomu vašemu Bohu obětovala a najednou uvidíte, že jste ztratila celý svůj život!“ Řeholnice se na chvíli

zamyslela a poté odpověděla: „Pokud po smrti opravdu nic nebude, tak to ani nezjistím. Ale co když to bude jinak? Co když Bůh doopravdy existuje? Co budete naopak dělat vy, když uvidíte, že jste ztratil celou svou věčnost?“ Na tuto otázku komunistu nic neodpověděl. Zřejmě měl o čem přemýšlet.

BLAISE PASCAL

Statečná řeholnice dotyčnému muži odpověděla stejně, jako by to udělal o několik století dříve Blaise Pascal. Francouzský

vědec se narodil roku 1623 v dobře situované rodině. Po smrti matky se jeho otec rozhodl pro přestěhování do Paříže, kde se Pascalovi dostalo skvělého vzdělání. O jeho výjimečném nadání svědčí například to, že svému otci, který byl správcem královských daní, zkonstruoval počítací stroj anebo že již v šestnácti letech napsal Pojednání o kuželosečkách. Francouzský filozof René Descartes byl dílem tak překvapen, že jej považoval za spis Pascalova otce. O osm let

později v roce 1647 vydal Pascal další pojednání, tentokrát o tlaku vzduchu a o vakuu. Všechno (snad až na chatrné zdraví) nasvědčovalo tomu, že se před Pascalem otvírá zářivá kariéra. V roce 1654 se ovšem zcela znenadání odehrála událost, která změnila celý jeho život.

MEZI ŽIVOTEM A SMRTÍ

Na rozdíl od své sestry, která vstoupila do přísného kláštera v Port-Royal, vedl Blaise Pascal nákladný život v Paříži. Když mu bylo něco málo přes třicet let, tak se mu při jedné vyjízdce splašili koně a jeho kočár zůstal viset na zábradlí vysokého mostu. Vědec si byl vědom toho, že jen o vlásek unikl jisté smrti, a následkem šoku upadl na čtrnáct dnů do bezvědomí. Když přišel k sobě, vzal si tužku a papír a napsal si na papírek slova, která nosil při sobě až do konce svého života: „Oheň. Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, ne Bůh filozofů a učenců...“ Prý si tato slova nechal zašít do podšívky svého kabátu, aby je měl neustále u sebe.

OBRAT K BOHU

Pascalův život se od té doby vyznačoval velkým zájmem o teologii a duchovní život. Na nějaký čas se dokonce uchýlil do přísného kláštera Port-Royal, kde již byla několik let jeho sestra. Do dějin vešel Pascal jako ten, kdo vedl ostrou polemiku s jezuitu, kteří na rozdíl od přísného prostředí kláštera Port-Royal měli pro lidské slabosti větší pochopení. Složitě okolností tehdejší doby ale nechme stranou. Třicetiletý muž se setkal s živým Bohem a stal se hluboce věřícím člověkem.

Cestu k víře chtěl pomoci objevit také ostatním, a proto nabídl světu úvahu, která vstoupila do dějin jako „Pascalova sázka“.

PASCALOVA SÁZKA

Na dostizích by si asi nikdo nevsadil na chromého koně nebo opilého žokeje. Jejich vítězství sice není zcela vyloučeno (budoucnost nikdo z nás nezná), ale je vysoce nepravděpodobné. Člověk sází tak, aby měl co největší šanci na výhru. Pascal si toho byl vědom, a proto řekl: Bůh buď je, anebo není. Nemůže být nic mezi. Každý člověk se tedy musí ve svém životě rozhodnout, zda v Boha uvěří a bude žít tak, jako kdyby Bůh byl, anebo se rozhodne věřit, že Bůh není a bude podle toho také žít. Ovšem jen jedna z těchto dvou možností je správná. Bůh nemůže zároveň být a nebyt. Bůh buďto je, anebo není, a tečka. Jenže, jak se má člověk dobře rozhodnout, když je jeho rozum i jeho poznání tak nejisté a omezené? A právě v této chvíli spěchá Pascal nejistému člověku na pomoc svou radou: vyplatí se vsadit na to, že Bůh existuje, a vyplatí se žít tak, jako kdyby Bůh byl. Proč? Jednoduše proto, že pokud žádný Bůh není, nezíská nic ani věřící, ani nevěřící, tedy budou na tom stejně. Jenže pokud Bůh existuje, může mít věřící člověk naději, že po smrti získá od Boha život věčný. Nevěřící nemůže nic získat, věřící nemůže nic ztratit. Tedy, každému člověku by se vyplatilo vsadit si na to, že Bůh je, a podle toho také žít.

LIMIT PASCALOVY SÁZKY

Více učenců se zabývalo tím, zda je Pascalova sázka skutečným logickým argumentem

pro Boží existenci a život podle Božích přikázání. Jako každé lidské dílo i Pascalova úvaha má samozřejmě své limity, ale přesto nám může být sympatický Pascalův důraz na prozíravost. Pascal zve každého člověka, aby přemýšlel o své (případně) posmrtné budoucnosti a dobře se na ni připravil. A i když si člověk, podle Pascala, nemůže být stoprocentně jistý ničím (protože nezná budoucnost), nemůže, když v Boha uvěří, nic ztratit (v případě, že by Bůh nebyl nebude nic), ale může všechno získat (v případě, že Bůh je, může mít naději na život věčný). A tedy se musí každému člověku vyplatit žít tak, jako by Bůh byl.

PÁN BŮH NENÍ OBCHODNÍK

Pascalova sázka ale může zavánět pokušením udělat si z Boha obchodního partnera, který nám za dobrý život jednou otevře nebeskou bránu dokořán. Představa „ted já tobě a potom ty mně“ je ale pohanská a rozhodně bychom se od ní měli osvobodit. Nikdy nesmíme zapomenout, že Bůh, se kterým se Pascal setkal, je „Oheň“ – „Bůh živých“ – „milující Láska“, která nabízí nesrovnatelně více, než jí kdo může dát. Pascalova sázka tedy může být jedním z kroků našeho duchovního putování – od vypočítavosti sázejícího až po toho, kdo miluje, a proto se dává, aniž by u toho kalkuloval. A snad se jednou dostaneme až tam, kde byl svatý Augustin, když ve svých Vyznáních napsal o svém namáhavém putování: „Dělám to z lásky k tvé lásce.“ ■

1 Augustin. Vyznání II, 1.

BUDEŠ MĚ ČEKAT U DVEŘÍ?

Maria nás doprovází k Bohu.

text: **biskup Pavel Konzbul** | kázání během růžencové pouti v Uherském Brodě (2. 10. 2022)

KLÍČOVÝ BOD DĚJIN

Britský spisovatel C. S. Lewis o Božím plánu napsal: „Celé křesťanství se při cestě dějinami zužuje a zužuje, až se nakonec scvrkne do jednoho jediného malého bodu. Do židovské dívky při modlitbě. Tato dívka plná naděje i strachu udělá rozhodující krok. Řekne ano a tím se odstartuje náš křesťanský příběh, jehož jsme součástí.“ A díky tomuto příběhu jsme také všichni zde.

„Kdo milují Krista, jásají vstříctěm, kteří velebí Marii,“ napsal jeden křesťanský spisovatel na konci 4. století. Uvádí to jako samozřejmé přísloví, ustálenou, všeobecnou, odvěkou platnost. Jako svědectví o mariánské úctě v prvotní církvi.

Andělský učitel sv. Tomáš z Akvina se věnuje výkladu andělského pozdravení. A nejen to. V Teologické sumě hovoří také o hyperdulii, což lze přeložit jako nadúctu. A ta patří podle něj právě Matce Boží. A v jeho scholastické konstrukci se nachází hned za Bohopoutou.

Na začátku 19. století byla v pozůstalosti jednoho francouzského kněze, dominikánského terciáře, Ludvíka Grignona z Montfortu nalezena kniha, která celkem významně ovlivnila mariánskou úctu ve druhé polovině 19. století a ve století

20. Poprvé vychází roku 1842 pod názvem „O pravé mariánské úctě“.

Tímto dílem byl také významně ovlivněn sv. Jan Pavel II., který považoval četbu této knihy, jak říká, „za obrat ve svém životě“. A jeho papežské motto „Totus tuus“ pochází právě z krátké verze zásvětné modlitby sv. Ludvíka.

MARIA A DUCH SVATÝ

Prvním mariánským obrazem v Novém zákoně je obraz Ducha Svatého nazývaný Zvěstování, o kterém jsme slyšeli v dnešním evangeliu. Anděl říká Marii: „Sestoupí na tebe Duch Svatý a moc nejvyššího tě zastíní.“ To jsou vlastně první Letnice lidstva. Poslední mariánský obraz Nového zákona je opět obraz Ducha Svatého. Totiž klasické Letnice, kdy Duch sestupuje na učedníky a Marii. A tak křesťanství má jasnou zkušenost a trvalou zkušenost, kterou před lety definoval zesnulý kardinál Joachim Meisner slovy: „Kde je Maria, tam je Duch Svatý. A naopak: Kde už nevědí, co si s Marií počít, tam zákonitě a logicky musí mizet i Duch Svatý.“ S tímto evangelijním pohledem koresponduje i modlitba, kterou všichni dobře známe – modlitba růžence. Papež Pavel VI. definoval růženec jako souhrn celého evangelia. Dobrosrdečný svatý Jan XXIII. zase často

říkal: „Děti, papežův den není u konce, jestliže se nepomodlí 15 růžencových tajemství.“

RŮŽENEC POUTÁ K BOHU

Myslím, že v dnešním světě, který je plný hluku a nepokoje, je třeba modlícího se mlčení, které má v sobě právě onen mariánský bod. Tento bod vystihl jeden americký biskup slovy: „Nikdo nemůže žít neustále v hříchu a zároveň se modlit růženec. Buďto se vzdá hříchu, nebo růžence.“ Myslím si, že aspektu růžence jako pouta s Bohem si je silně vědom i současný papež František.

Proč by jinak vyzýval věřící, aby se denně modlili růženec a současně přidali i modlitbu k sv. Archandělu Michaelovi za ochranu církve před ďáblem, který se neustále pokouší vnášet rozdělení, tedy jinými slovy, přerhat pouta mezi námi a Bohem. Současně papež František k tomu dodává: „Tento boj je v křesťanském životě každodenní realitou. V našem srdci, v našem životě, v naší rodině, v našem lidu, v našich kostelích. Pokud se nebojuje, budeme poraženi. Pán však dal tuto zručnost bojovat a zvítězit hlavně andělům,“ říká, „a závěrečné zvolání apokalypsy po tomto

boji je nádherné: Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému. Neboť byl svržen žalobník našich bratří, který na ně žaloval před naším Bohem ve dne v noci.“

MODLITBA VOJÁKA

Myslím si, že na Mariině posláni je zajímavé, že se netýkalo pouze jí samotné, ale že, pokud je přijmeme, tak se zásadním způsobem může dotýkat i nás. Přijmeme-li fakt, že Maria se stala Matkou Božího Syna, přijímáme skutečnost, že jsme Bohem zachráněni. Pro každého z nás přijetí takového tajemství

bude bezpochyby spojeno s radou osobních tajemství našeho setkání s Bohem.

Dovolte mi ocitovat text, který byl nalezen v batohu vojáka, který zahynul za 2. světové války v bitvě u Monte Casina v Itálii, kde se našla tato modlitba: „Bože, vyslyš mě. Říkali mi, že neexistuješ, a já jsem jim jako blbec věřil. Ale včera jsem v díře po granátu uviděl tvoje nebe. Najednou jsem si uvědomil, že mi lhali. Možná k tobě dnes večer přijdu. Nebývali jsme sice dobrými přáteli, ale já doufám, že mne budeš čekat u dveří.“ ■

JEDINĚ LÁSKA MÁ CENU

V probíhajícím beatifikačním procesu boromejky Matky Vojtěchy Hasmandové se čeká na znamení z nebe.

text: **Václav Štaud**

Naše vlast v současné době oplývá velkým duchovním bohatstvím v podobě celé řady kandidátů svatosti. Všichni ochotně přijali službu a oběti, před něž je postavil Bůh. Ctnost umírněnosti a prozíravosti byla součástí osobnosti každého z nich, i když to nemuselo být rovnoměrné. Například Matka Vojtěcha Hasmandová, generální představená boromejek, se narodila s cholerickými povahovými rysy a umírněnost, kterou trvale vyzařovala, musela posilovat sebeovládáním a stále na Pánu vyprošovat. Mimořádnou prozíravost naopak dokázala bez obav široce rozvinout, což jejímu řádovému společenství přináší plody dodnes.

PADESÁT SESTER

Ve vězení, kam se dostala bez vlastní viny, vyznávala statečně víru a hájila hodnoty křesťanského života. Mezi projevy lásky ke spoluvězeňkyním patřilo i její napsání žádosti generálnímu tajemníkovi OSN, aby si vyžádala pro sebe i ostatní alespoň minimum práva na náboženský život ve věznicích, když odmítala pracovat v neděli. Po

osmi letech vězení se vrátila nemocná, ale nezlomená.

Přestože ani boromejky nejsou vyňaty ze současného nedostatku duchovních povolání, stále u nás zůstávají nejpočetnější kongregací a mohou působit v celkem deseti komunitách. První postulátor římské části beatifikačního procesu Matky Vojtěchy Mons. Josef Laštovica často

připomínal její prozíravost a mimořádnou osobní statečnost. Vyvedal, že se navzdory nebezpečí dalšího věznění nebála tajně dopomoci k řeholnímu povolání plně padesátce mladých sester, což kongregaci později zajistilo generační kontinuitu.

NA TAJNÝCH CESTÁCH

Vojtěcha byla často na konspiračních cestách mezi jednotlivými

komunitami, mnohé z nich založila tajně, v bytech. Povzbuzovala tam sestry k modlitbě, ke snaze o dobrý příklad, k dokonalé lásce, aby tak přispěly nejen k obnově kongregace, ale i církve a celého světa. Vytrvale je zvala ke hledání jejich poslání a způsobu, jak je uskutečňovat v současné společnosti. To vše pod hrozbou tvrdých policejních následků. Protože Druhý vatikánský koncil přinesl i výzvy k obnově řeholního života, Matka Vojtěcha získávala příslušné církevní dokumenty, podněcovala jejich překlady, četla je, mluvila o nich a uváděla je do života. Sestrám pak doporučovala více studia.

Ke svědkyním usilovné péče Matky Vojtěchy o sestry a jejich tajný dorost patří i dvě pokračovatelky v úřadu generální představené, Matka Remigie Češíková a Matka Bohuslava Kubačková. „Matka Vojtěcha mě tajně přijala a do jejích rukou jsem také složila věčné sliby. Byla pro mě učitelkou duchovního života a stále mám v srdci větu, kterou mi řekla krátce před smrtí: Sestřičko, to jediné, co má cenu, je láska,“ uvedla v jednom z rozhovorů Matka Bohuslava.

ČEKÁNÍ NA ZÁZRAK

Také Matka Remigie dokáže vyprávět o krásných chvílích, prožitých většinou v tajnosti ve společnosti Matky Vojtěchy. Také ona jí byla přijata mezi sestry. Po roce 1996 se Remigie stala nejdříve spolupracovnicí postulátora a po smrti Mons. Laštovici (2012) je sama postulátorkou beatifikačního procesu. Žije v boromejské komunitě v Římě a jejím úkolem je spolupracovat s dikasteriem pro kauzy svatých. Vede rozsáhlou agendu,

zpracovává a překládá nové texty o Matce Vojtěše a snaží se ji prezentovat světu. Když se ptáme na současný stav procesu, Matka Remigie odpovídá: „Tato fáze bývá pojmenována stručně: čekání na zázrak. Aby sám Bůh dal pomyslné razítko na skutečnost, že kandidát beatifikace či kanonizace je opravdu u něho. Jenže není to úplně jednoduchá záležitost, protože zázraky se sice dějí stále, ale společnost si s nimi neví rady. A to platí i v případě naší Matky Vojtěchy. Lidé nám nejdříve oznámí nějakou událost, uzdravení, při němž má jít o přímluvu naší kandidátky oltáře. Zavolat, napsat, to je snadné a jednodu-

Mezi projevy lásky ke spoluvězeňkyním patřilo i její napsání žádosti generálnímu tajemníkovi OSN, aby si vyžádala pro sebe i ostatní alespoň minimum práva na náboženský život ve věznicích, když odmítala pracovat v neděli.

ché. Když ale přijde další fáze – zajišťování dokumentace, vyšetřování před lékařskou komisí, odhalení všech okolností, které mohly případ ovlivnit, uzdravení lidé i členové jejich rodin se zaleknou, nechtějí už pokračovat. Podobné je to u lékařů. Většinou je jim těžké přiznat selhání současné medicíny a na diagnózu, která vyléčení předcházela, už netrvají. Měl pravdu zemřelý Mons. Laštovica, když před léty stále opakoval, že o zázrak je třeba prosit a neochabovat.

Proto i já prosím Pána i všechny, kdo tomu mohou věnovat chvíli času, aby se připojili k naší modlitební skupině, prosili za konkrétní nemocné a současně s tím i za blahoslavení naší dobré Matky Vojtěchy,“ zdůrazňuje Matka Remigie.

ŽIVOTNÍ DATA KANDIDÁTKY SVATOSTI

Antonie Hasmandová se narodila 25. března 1914 v Huštěnovicích u Velehradu, v rodině se sedmi dětmi. Záhy, když měla šest let, jí zemřela maminka. Boží volání k zasvěcenému životu zaslechla ve třinácti letech a jako čekatelka vstoupila do řeholního společenství Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Přijala zde jméno Vojtěcha. Vystudovala učitelský ústav a v období řeholní formace působila jako učitelka v Třeboni. Během 2. světové války ošetřovala vojáky ve Slaném. Poté pracovala čtyři roky jako ředitelka školy v Brně-Líšni, než byla pověřena úkolem představené komunity v Prachaticích. Zde se před totalitní zvůli krátce ukrýval řeholník na útěku. Byl zatčen a spolu s ním i několik sester. Vojtěcha byla odsouzena za údajnou velezradu k osmi letům žaláře. Po propuštění v roce 1960 žila v komunitě sester boromejek ve Vidnavě a na generální kapitule v roce 1970 byla ve Znojmě-Hradišti postavena do úřadu generální představené. Zemřela v pověsti svatosti 21. ledna 1988. Kanonizační řízení probíhá od roku 1996. Svatý otec František roku 2014 podepsal dekret o heroicitě ctností Matky Vojtěchy. To nám ji umožňuje titulovat slovem „ctihodná“. V nastávajícím roce si připomeneme 70. výročí od jejího totalitního odsouzení a 35 let od úmrtí. ■

KONTO V NEBI

Kdo dává Bohu všechno, tomu se dostane míry vrchovaté. Někdy i tam, kde to vůbec nečeká.

text: **Jitka Navrátilová**

Mateusz, Szymon, Jakub, Natalia, Tereska, Karolina, Jan, Maria, Faustyna a Tobiasz. To nejsou jména dětí z malotřídky, ale jsou to děti, kterými byli obdařeni paní Dorota a Marek Kaszperovi z Vendryně. Někdo by mohl říct, že tahle rodina, co se týče počtu dětí, nezná míru. Avšak na průběhu této desetidětné rodiny si můžeme uvědomit, jak rozdílné jsou Boží míry od těch lidských. A že právě umírněnost v našich představách o životě přináší nečekané bohatství života.

DESET DĚTÍ? NENÍ TO PŘÍLIŠ?

Tato rodina se rozhodně nepřiblížuje průměrnému počtu dětí na rodinu. Když přede mnou sedí paní Dorota, tak na ni s obdivem pohlížím. Toto je máma, která porodila 10 dětí a o další čtyři přišla při samovolném potratu? Vypadá jako běžná máma, která porodila dvě tři děti. Myslím, že nebudu jediná, které se při pohledu na paní Dorotu a jejího manžela Marka bezděčně dere na mysl otázka, jestli bylo přáním manželů Kaszperových mít tolik dětí. „První dítě bylo chtěné,

další byly darované“, odpovídá bezprostředně pan Marek. „Měli jsme zcela jiné představy o našem manželství a počtu dětí. Přála jsem si mít čtyři děti. Když se nám však během pěti let narodily čtyři děti, tak jsme s manželem pochopili, že Boží plány budou zřejmě jiné než ty naše,“ doplňuje paní Dorota a dodává: „Nebylo to pro nás vůbec jednoduché. Časem jsme pochopili, že se musíme mírnit ve vlastních představách o tom, jak by náš život měl vypadat. Pochopili jsme, že je zapotřebí odevzdat Bohu náš život a přijmout to, co nám dává on.“

„TAKOVÁ NEZODPOVĚDNOST!“

Rodičům, kteří mají více dětí, se jistě vybaví situace, kdy jim lékaři či okolí vyčítalo jejich „nezodpovědné“ rodičovské chování. Stejnou zkušenost mají i manželé Kaszperovi. I když je to pro ně někdy těžké, nezazívají to druhým, protože vědí, že ne každý může porozumět cestě, na kterou se společně s Bohem vydali. Paní Dorota tuto rodičovskou „nezodpovědnost“ objasňuje: „Vždy jsme se s manželem snažili o přirozené plánování rodičovství. Dokonce mám vystudovanou

morální teologii, jejíž součástí jsou metody přirozeného plánování. Přestože tyto metody fungují, u nás se ukázalo, že Bůh má s naší rodinou jiné plány.“

DÍTĚ JE VŽDY DAREM

Je běžné, že pokud začneme brát něco jako samozřejmé, přestane vnímat vzácnost toho, co máme. Obdobně to bylo i u manželů Kaszperových. „Když jsem čekala páté dítě, přišla na mě velká krize. Měla jsem čtyři malé děti a čekala páté. Jenom péče o tyto děti byla pro mě téměř nad mé síly. Když jsem s nimi např. chtěla jít ven, tak jsem si musela kočárky řemínkami svazovat k sobě, abych je mohla všechny vzít s sebou. V této době u mě došlo k samovolnému potratu. A právě tehdy jsem si uvědomila, že dítě není samozřejmost. Dítě je darem, který bychom se měli naučit přijmout,“ vysvětluje paní Dorota. Stejným způsobem smýšlí i pan Marek: „Svým starším dětem vysvětluji, že pokud by se stalo, že by neplánovaně čekali dítě, tak potrat není nikdy řešením!“

SE ZAJÍČKY I TRAVIČKA

Když čteme statistiky vyčíslicí náklady na dítě, tak se záhy dostáváme k číslům poukazujícím na to, že více dětí si mohou dovolit pouze milionáři, protože jinak není možné finančně utáhnout výchovu, výživu a vzdělání dětí. A právě zde si Kaszperovi uvědomili odlišnost Boží ekonomiky. Zvláště tatínkovi se dostalo důležité lekce v době, kdy starost o rodinný rozpočet ležela jenom na jeho bedrech. „Když jsem při své službě akolyty nesl svatě přijímání k jedné babičce z farnosti, tak jsem si jí posteskl: „Paní Helenko, zase jsme těhotní. Čekáme páté dítě...!“ Vyjádřil jsem své obavy

z toho, jestli zvládneme nastalou situaci,“ vysvětluje pan Marek. Odpověď, které se mu od této moudré ženy dostalo, si dodnes často připomíná: „Nebojte se, když Pán Bůh dá zajíčka, dá i travičku.“ A pravdivost těchto slov potvrzují i Kaszperovi. Přestože provoz tak velké rodiny něco stojí, nezažili situaci, že by se jim nedostávalo potřebných věcí. Shodně poukazují na jakýsi přirozený koloběh příjmů a výdajů. „Myslíme si, že máme nějaké konto v nebi a Pán Bůh nám z něho posílám peníze na to, co potřebujeme,“ se zamýšleným úsměvem dodává maminka dětí. Svůj podíl na tom mají také přátelé a lidé, které někdy ani neznají. Štědrost těchto dárců je nejednou udiví.

VŠUDE SAMÉ BOTIČKY

O tom, že vstupujeme do rodiny s deseti dětmi, bylo jasné v momentě, kdy jsme vešli do před síně. Množství malých botiček a větších bot okamžitě upoutá pozornost a dává tušit, že každý, kdo vstoupí do této domácnosti, se záhy setká s rozmanitostí a bohatostí každodenního života. Pokud chcete zastihnout celou rodinu pohromadě, tak největší příležitost máte v neděli. „Po ranní mši svatě se všichni shromáždíme v kuchyni a začíná náš rodinný šrumec. Někdo postaví vodu na párky, další chystá čaj, další něco vylíje, další ho okřikne, další se začnou dohadovat... a už to jede,“ vzpomíná s úsměvem paní Dorota. A jak oba manželé dodávají: „Společné chvíle přináší mnoho příležitostí pro cvičení v trpělivosti a sebeovládání.“

UMÍRNĚNOST V AKCI

Cesta odevzdání se Bohu jde ruku v ruce s větší střídmostí v tom, jaké máme představy

a očekávání od Boha, od druhých a nakonec i od sebe. Pomáhá nám to více reálně a v pravdě se podívat na náš život. Manželé Kaszperovi by o tom mohli dlouze vyprávět. „Měla jsem představu, že když se budeme večer s dětmi modlit, tak to bude chvíle ztišení a klidu... opak je však pravdou. V průběhu modlitby musíme často zasáhnout takovými zvoláními, jako je např.: co to děláš, ...zklidněte se, ...modliš se vůbec,“ s úsměvem dodávají rodiče. „Někdy pro mě bylo těžké, že jsem dětem nemohla dopřát to, co by si přály. Musím daleko více přemýšlet o tom, co koupím a kolik za určitou věc mohu dát. Nikdy nám však nechyběly základní věci,“ vysvětluje paní Dorota. Snad jediná věc, kterou by rádi zažili, ale která je pro celou rodinu nedostupná, je moře nebo alespoň bazén pro děti.

MÁME SE RÁDI

To, že se manželé rozhodnou jít cestou naplňování Boží vůle, ještě nemusí znamenat, že je to cesta přijatelná a srozumitelná i pro jejich děti. Když se však s nimi bavíme, tak jsou rádi za svou rodinu, a přestože vznikají běžné rozmišky a každý z nich se musí uskrovnit, stojí jeden za druhým. Každé z dětí má rádo svou rodinu. Devatenáctiletý Mateusz vy zdvihuje především to, že: „Když něco potřebuji, tak vždy doma najdu někoho, kdo mi pomůže. Nejsem na své starosti sám.“ Třináctiletá Tereska zase oceňuje, že když je zapotřebí udělat nějakou práci, tak je jich na to hodně. Nad tímto souhlasně pokyvuje i tatínek: „V Polsku máme takové přísloví: Blahoslavené ruce, když je jich více. ... A pro naši rodinu to rozhodně platí.“ ■

BŮH NÁM DÁ SÍLU OBSTÁT

Ctnost umírněnosti přináší jistotu vytrvalosti v dobrém, jejím plodem bývá i odpuštění.

text: **P. Jacek Kruczek**

Jak je ctnost umírněnosti důležitá, vidíme denně ve všedním životě. Doba, v níž žijeme, je časem kultu těla, který radí „užívej si bez zábran“. Proto vidíme tolik rodinných tragédií, naprosto sobeckých rozvodů, odchodů z kněžství. To vše také proto, že chybí vzácná ctnost, která i v okamžicích pokušení dává sílu myslet na věci božské.

PŘÍBĚH ALEGORICKÝ

Moji milí, jednou jsem si při návštěvě klášterních ambítů Hory Matky Boží v Králíkách všiml obrazu, představujícího příběh Šimona Poustevníka. Nejsem si jist, jde-li o historickou postavu, anebo jen o legendu. Tento člověk prý žil v zásadě asketicky, než jej jakási žena svedla ke hříchu. Šimon je rozhněván, ženu zabije a pak se obrátí – postí se, modlí, až dosáhne opravdové svatosti.

Je možné, že tento příběh jen představuje alegorii a pod ženu si můžeme představit samotného satana, který Šimona pokouší a jehož světec nakonec pokoří. Nevím. Příběh každopádně souzní se slovy svatého Pavla: „Ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl. Zkoušky, které na vás přišly, jsou úměrné lidským silám. A Bůh je věrný! On nedopustí, abyste byli zkušeni víc, než snesete. Když dopustí zkoušku, dá také prostředky, jak z ní vyjít, a sílu, jak ji snášet“ (1Kor. 10,12-13).

BDĚTE A MODLETE SE

Když nahlédneme do Druhé knihy Samuelovy, v 11. kapitole čteme o Davidově pádu. Král, který žije v Boží blízkosti, se dopouští cizoložství s Bat-Šebou. A teprve až takto zapomene

na Boží slovo, uvědomí si, jak je slabý a křehký. David pak píše krásný a dojemný žalm 51, žalm pokorných, tedy těch, kteří jsou si vědomi své nedokonalosti. Davidovy děti se bohužel nepoučily: už ve 13. kapitole téže knihy čteme příběh Amnóna a Támar, nevlastních sourozenců, kde hoch zneuctí Támar. Bratr děvčete Absalón se pomstí a pachatele zavraždí. I zde je výsledkem tragédie...

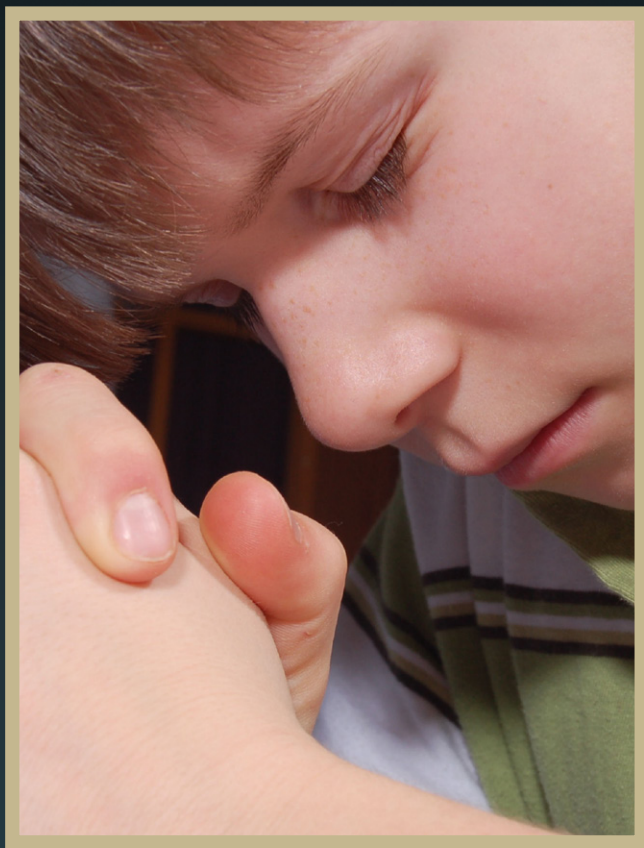
Tyto příběhy nás učí, jak mizerně může dopadnout život člověka, který nedbá na ctnost umírněnosti a k tomu si ještě myslí, že všechno zvládne sám. Nezvládne. Ježíš jen pár hodin před svou smrtí v Getsemane napomíná Petra, Jakuba, Jana a s nimi i nás: „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení. Váš duch je odhodlán, ale tělo je slabé“ (Mt. 26,41). Především ctnost umírněnosti dává jistotu vytrvalosti v dobrém, dokonce mi přinese i odpuštění. Protože umírněnost mi dovoluje dávat přednost duchovním věcem před tělesnými.

PŘIJĎ, PANE JEŽÍŠI

Pane, dej nám touhu a vytrvalost prosit o dar ctnosti umírněnosti. Dej nám pokoru, abychom neodsuzovali ty, kteří upadli do hříchu, ale abychom se za ně modlili a také se postili. Dej nám sílu a moudrost k sebezáporu a odpuštění. Pane, chceme s tebou bdít. Maranatha! Přijď, Pane Ježíši, a zachraň nás! ■

Alegorie Moudrosti – jedna z Braunových soch ctností a neřestí v Kuxu. Žena zobrazená s třemi tvářemi, z minulosti se učí pro současnost. Tvář v zrcadle poukazuje: pamatuj na budoucnost. Had obtáčející ruku je symbolem chytrosti.

**OPRAVDOVOU
MOUDROSTÍ
JE MILOVAT
BOHA**

sv. Faustyna Kowalská

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvrněná at Vám odplatí Vaši štědrost.

POSLECHNOUT AUDIO

PODPOŘIT

KVŮLI JEŽÍŠI ODMÍTLA CÍSAŘE

Příběh sv. Filomény

text: **Libor Rösner**

O sv. Filoméně jsme dlouho věděli jenom to, že za časů panování římského císaře Diokleciána zemřela během velkého pronásledování křesťanů mučednickou smrtí. Až ona sama o sobě prozradila to nejdůležitější při zjevení jedné řeholnici. Víme tak, že nám může být v mnoha směrech velkým vzorem v lásce k Bohu, v pevnosti a neochvějnosti víry v Něj, ve statečnosti či lásce k nepřátelům.

„NE“ CÍSAŘI

Narodila se léta Páně 292 jako dcera krále jednoho blíže nespécifikovaného malého řeckého království. Rodiče vyznávali křesťanskou víru díky přičinění římského lékaře jménem Publius. Dlouho totiž nemohli žádné dítě počít a až on jim z vnuknutí Božího Ducha přislíbil, že přijmou-li křesťanství, budou se brzy z potomka radovat. Oni mu uvěřili, nechali se v naději v blízké rodičovství pokřtít a za devět měsíců se jim narodila dcera, již dali jméno Filoména.

Třináct let si královská rodina žila ve svém řeckém koutku v relativním klidu. Jednou provždy tento klid narušila výzva císaře Diokleciána adresovaná Filoménu otci k dostavení se do Říma, aby se zde zodpovídal ze svých postojů vůči impériu. Neví se, oč šlo, dá se však předpokládat, že ve hře bylo nějaké ničím nepodložené podezření ze vzpoury, neboť proti Římu by se vladař malé zemičky, jenž by zůstával při zdravém rozumu, nemohl nikdy stavět.

Buď jak buď, pozvaný král s sebou do města na Tiberu vzal i svou choť a dceru. To rozhodlo o dalších dívčích osudech. Císař se do půvabné Filomény bezhlavě zamiloval a za její

ruku slíbil králi „celou moc své říše“.

Otec, okouzlený touto nabídkou, jakož i představou, že se stane jeho zetěm nejmocnější muž světa, ruku své dcery císaři slíbil. V následném soukromém rozhovoru však Filoména tento krok učinit rezolutně odmítla. Na naléhání rodičů opáčila, že tak učinit nemůže, i kdyby chtěla, poněvadž se před nedávnem zaslíbila samotnému Kristu Ježíši, jehož jediného miluje. Marné bylo otcovo i matčino naléhání, marné byly jejich prosby i pohružky. Filoména neustoupila. Své odmítnutí stát se ženou nejmocnějšího muže světa vmetla do tváře i Diokleciánovi, ten ji obratem nato přikázal uvrhnout do žaláře.

PŘESTÁLÁ MUKA

V temné podzemní kobce byla Filoména přikována ke zdi a čtyřicet dní držena o chlebu a o vodě. Dioklecián k ní denně scházel v naději, že ji úděsné podmínky špinavé a studené cely přesvědčí k přijetí jeho nabídky. Přemlouval ji, sliboval a snažil nalákat na možnosti, jež by z toho pro ni vyplývaly, činil jí nemravné návrhy a vyhrožoval. Nepochodil. Ona se za něj ve volných chvílích modlila, zároveň pochopitelně

prosila Boha o sílu k přestání celého tohoto martyria a velebila svého nebeského Ženicha.

Rozzuřen z její neústupnosti ji odmítnutý nápadník přikázal surově zbičovat. Dívčino tělo bylo důtkami v ruku silných pochopů zrasováno neskutečným způsobem, pročež nikdo ze svědků tohoto trestu nepochyboval, že udeřila její poslední hodinka. Vhodili ji tedy zpět do její cely, pevně přesvědčeni, že ráno vynesou už jen vychladlou mrtvolu. K nemalému šoku všech však ráno shledali, že je Filoména nejen naživu, ale že její zmasakrované tělo je navíc bez jediné jizvy. „Zjevíli se mi dva andělé, kteří zářili a třpytili se světlem. Ti mi nalili balzám do mých ran,“ vysvětlila císaři Filoména záhadu.

Dioklecián ji tedy předvedl před celý dvůr, načež následovala věroučná disputace, při níž tato třináctiletá dívka se ctí obstála, ba dokonce zahrnala do úzkých všechny své oponenty, počítaje v to i kněze pohan-ských kultů.

Bezradný císař, rozzuřený z další porážky a dalšího odmítnutí (případným souhlasem se sňatkem si mohla zachránit život), ji poručil svrhnout s kotvou na

krku do hlubokých vod Tiberu. Jenže opět se utkal s Boží mocí, a zatímco zázraku s uzdravením po krutém bičování bylo přítomno pouze osazenstvo dvora, při následující scéně byl svědkem i shluklý římský lid, natěšený na veřejnou popravu nepřítelkyně Věčného města.

Skryti zrakům davu k dívce zcela odevzdané do Boží vůle a radující se z možnosti zemřít pro Spasitele totiž přilétli titíž dva andělé, kteří ji v noci uzdravili převzácným olejem, rychlostí blesku z ní sňali řetězy, něžně ji uchopili do náručí a přenesli na souš, kde ji postavili.

Hněvem a nenávistí dočista již ovládnutý císař nařídil, aby byla Filoména vláčena ulicemi města a aby do ní lučištníci stříleli šípy, ovšem výhradně tak, aby jí šípy jen lehce poranily a způsobily jí bolest – nesměly ji zkrátka zabít. V naprostém vyčerpání klesla nakonec Filoména, modlící se k Bohu za všechny ty, kdo jí během této křížové cesty spílali, k zemi.

A zase nikdo nepochyboval, že celá tato kauza je u konce a Řím a jeho bohové zvítězili. V noci strávené v cele však Filoménu opětovně navštívili andělé a zhojili její rány.

POSLEDNÍ KROK KE SVATOSTI

Ráno pak Dioklecián, opakovaně poražený Bohem a tři-náctiletou dívkou, vydal příkaz

vyvézt Filoménu na Martovo pole, kde ji měli lučištníci teď již prostřílet svými šípy. A znovu se stalo něco nevídaného – opeřené střešy k dívce pějící písni k oslavě Boží nedolétly,

vrátily se šípy z půli své letové dráhy ke střelcům a půltucet z nich proklály. To už se desítky lidí shromážděných kol dokola vrhaly na kolena a začaly velebit Krista, jehož až dosud často-

ale klesly okamžitě po vystřelení k zemi. To se opakovalo. Když císař nařídil, aby hroty šípů rozžhavili v posvátném ohni hořícím na oltáři boha války Marta a s nimi pak stříleli,

valy posměšky a urážkami. Rozběsněný vladař uložil jednomu z mužů Filoménu bleskově setnout. Ten jeho rozkaz splnil... Byl pátek 10. srpna 305, tři hodiny odpoledne. ■

Příběh sv. Filomény beletristickou formou přibližuje kniha **Tichá růže mučednictví**. Popisuje střet její ryzí a nezkažené víry, čistoty srdce a mysli se zvůlí a zkažeností představitele nejvyšší světské moci, která je bezmocná tvář v tvář člověku, třeba i takto mladé dívky, jež může vše v Tom, který jí dává sílu (Flp 4,13). Knihu lze objednat v nakladatelství Christianitas.

PALLADIUM ZEMĚ ČESKÉ

Reliéf z kovové slitiny, 19 x 13,5 cm, 80. léta 14. století.
Pokladnice kostela Panny Marie ve Staré Boleslavi.

text: **Jan Royt** | autor je historik umění

Palladium země české (Palladium staroboleslavské) bylo a je nejuctívanějším mariánským zobrazením v Čechách. Jde o malý kovový reliéf reprodukcující typ Svatovítské madony.

KLENOT ČESKÉ ZEMĚ

Název Palladium poprvé použil v písni Ó klenote české země... hudebník Adam Michna z Otradovic, když byl v roce 1650 reliéf vezen z Vídně do Prahy přes Jindřichův Hradec. Humanitně vzdělaný Michna reliéf přirovnal k Pallas Athéně, která byla ochránkyní Athén.

TAJEMNÝ PŮVOD

Odkud Palladium původně pochází, je zahaleno tajemstvím. Předpokládá se, že mohlo být součástí výzdoby původního středověkého kostela Panny Marie ve Staré Boleslavi. Poprvé je zmiňováno v pramenech na konci 16. století. V průběhu 17. století byl reliéf postupně legendicky svázán téměř se všemi českými zemskými patrony. Bohuslav Balbín¹ dokonce líčí dějiny Čech na pozadí historie staroboleslavského Palladia.

Kašpar Arsenius z Radbuzy – děkan svatovítské kapituly, v díle *Pobožná knížka o blahoslavené Panně Marii, přecisté rodiče syna Božího a o divech, kteříž se dějí před jejím obrazem ve Staré Boleslavi*, v prvním vydání z roku 1613 napsal, že reliéf vyoral sedlák na svátek Zvěstování Panny Marie roku 1500. Ve druhém vydání *Pobožné knížky...* v roce 1629 Kašpar Arsenius datum nálezu Palladia posunul až do roku 1160. Naznačil také, že ho vlastnil již sv. Václav.

VÝVOJ LEGENDY

Jezuita Wilhelm Gumpenberg v *Atlasu Marianus* z r. 1657 a také Jan Ignác Dlouhoveský v knize *Zdoroslaviček na poli požehnaném* z r. 1671 vyslovili myšlenku, že Palladium dala sv. Ludmila odlít ze slovanské modly Krosiny, a to pak zavěsila na krk sv. Václavovi. Crugerius² se klonil k názoru, že reliéf Palladia přinesli sv. Cyril se sv. Metodějem. Také někteří další autoři, jako například Jan Tanner a Felix Kadlinský, se domnívali, že Palladium přinesli již věrozvěsti Cyril a Metoděj. Jan I. Dlouhoveský napsal, že sv. Ludmila darovala Palladium sv. Cyrilovi a ten ho posléze daroval sv. Václavu.

Bohuslav Balbín se snažil protivné strany smířit tvrzením, že Palladium nechal zhotovit Bořivoj a Ludmila na radu sv. Cyrila a sv. Metoděje, což prý také dokazuje obraz v kostele sv. Kosmy a Damiána s výjevem se slovanskými věrozvěsty, odevzdávajícími reliéf sv. Ludmile. Podle Bohuslava Balbína³ Palladium předal sv. Václav ct. Podivenovi. Reliéf byl podle něho nalezen roku 1160 na poli, v němž byl Podiven pohřben. Podle vyprávění Jana I. Dlouhoveského po smrti sv. Václava skrýval ct. Podiven Palladium u sebe a těsně před zatčením ho ukryl v keři. Podle rukopisného pojednání (kol. 1670) od Jana I.

Dlouhoveského a legendického životopisu sv. Jana Nepomuckého od Bohuslava Balbína putoval v předvečer své mučednické smrti do Staré Boleslavi sv. Jan Nepomucký. V obrazné podobě máme spojení Palladia s patrony země vyjádřeno na mnoha památkách, a to již na samotném průčelí kostela Panny Marie ve Staré Boleslavi, kde spatřujeme plastiky českých zemských patronů umístěné v nikách, kteří mimo své osobní atributy drží také reliéf Palladia.

POLITICKÝ ROZMĚR PALLADIA

Poutě do Staré Boleslavi měla také dobově aktualizační politický rozměr, neboť k „rodině sv. Václava“ se přihlásila také vládnoucí dynastie Habsburků. Dokonce vzniklo legendické propojení Staré Boleslavi a nejslavnějšího mariánského poutního místa v rakouských zemích Mariazell, a to prostřednictvím sv. Václava, který se ve snu zjevil nemocnému moravskému markraběti Jindřichovi a přikázal mu, aby putoval do Mariazell.

Poutě významných představitelů „katolické strany“ k Palladiu do Staré Boleslavi jsou již doloženy v předbělohorské době. ■

¹ *Epitome historica rerum bohemicarum*. R. 1677.

² *Sacri pulveres*. Litomyšl, 1669.

³ *Diva Tursanensis*. Olomouc, 1658.

Detail: V horní části reliéfu (na hlavě, nyní pod šperkem, a na prsou) jsou otvory po hřebících, kterými bylo Palladium přibité na staré židli, umístěné blízko domu katolíka Antonína Binaga na Staroměstském náměstí v Praze. Na židli byl položen list hanící Palladium. U katolíků to vzbudilo velké pohoršení, naopak nekatolíci to přivítali. Tak např. Pavel Stránský v knize „O českém státě“ hanlivě hovoří o Palladiu jako o prázdném strašáku.

Foto: Dima Zel | ID1043450926 | shutterstock.com

ČEMU MĚ NAUČIL LET NA MĚSÍC

„To, že chodil Ježíš Kristus po zemi, znamená pro mne nekonečně víc než to, že člověk chodil po Měsíci.“

text: převzato z vira.cz | redakčně upraveno

J. B. Irwin byl americký astronaut, člen expedice APOLLO 15, osmý člověk na Měsíci (v r. 1971). Po návratu z Měsíce napsal mnoho knih o své cestě do kosmu. Stal se kazatelem a založil organizaci Výškový let, která se věnuje šíření evangelia po celém světě. V r. 1990 navštívil Československo. Při této návštěvě předal prezidentu Václavu Havlovi naši vlajku, kterou měl s sebou na Měsíci.

O SVÉ CESTĚ NA MĚSÍC JAMES B. IRWIN ŘÍKÁ:

Jsem teď víc než pozemšťan, protože jsem chodil po Měsíci. Cesta do vesmíru mne zcela změnila, můj život nyní dostal hlubší smysl. Předtím jsem dával přednost sobeckému způsobu života, žil jsem rychle a na vysoké noze. Avšak let na Měsíc mě naučil pokoře, skromnosti. Začal jsem si vážit života, lidí...

Na Měsíci to není tak pěkné jako na Zemi. Máte zcela zvláštní pocit, když vidíte svoje otisky nohou na jiném světě. Vědci

tvrdí, že tam zůstanou miliony let... Pak ale pohlédnete nahoru a užasnete: uvidíte naši Zemi. Je krásná. Namodralá visí nepohnutě v černém prostoru, zahalená do bílých oblaků. Je najednou tak daleko, malinká, zranitelná, křehká jako kulička. Pomyslel jsem si – když je Země tak malá, což teprve já? Jsem méně než prach v nekonečném vesmíru. Uvědomil jsem si, že naše Země je velmi zvláštním a krásným místem ve vesmíru, že je dílem Božích rukou a že Bůh miluje Zemi a lidi na ní. Můj pohled na život se úplně změnil.

JAK TO VLASTNĚ ZAČALO...

Létat vysoko a rychle bylo mým snem, už když jsem byl malý chlapec. Stal jsem se zkušebním pilotem, lámal jsem rekordy ve výšce i rychlosti. Byl jsem na to velmi hrdý. Létal jsem raději než jedl a spal. Asi jsem byl příliš pyšný, protože jednoho rána jsem havaroval s jedním studentem v lehkém letadle. Byli jsme vážně zraněni. Když jsem procitl z bezvědomí, lékaři mi řekli, že už zřejmě nikdy nebudu létat. V tu chvíli můj život ztratil smysl. Tehdy jsem si vzpomněl na

Boha, na to, že jsem žil vlastně jen pro sebe a po svém. Prosil jsem ho za odpuštění a uzdravení. A Bůh mne vyslyšel. Po dvou letech jsem mohl opět létat. Dokonce jsem byl vybrán i pro kosmický program.

MÁ ČLOVĚK LÉTAT DO VESMÍRU?

Myslím, že Bůh, náš Stvořitel, připravil pro nás nádhernou modrou planetu, která je vlastně velkou kosmickou lodí. Má svůj atmosférický systém, svůj zdroj tepla a světla. Je přesně tak daleko od Slunce, jak je právě k životu třeba. Všichni jsme vlastně kosmickými bytostmi. Jsem přesvědčen, že Bůh nás ustanovil k tomu, abychom veškeré jeho dílo moudře užívali, také jako zvědavé bytosti je objevovali a zkoumali.

Věda pro mě znamená odhalování Božích zákonů na Zemi i ve vesmíru. Vědecké bádání jenom potvrzuje, že v kosmu vládne Boží řád a inteligence. Mnozí špičkoví vědci na celém světě jsou věřící. Také většina z nás astronautů na Měsíci byla věřících.

ZÁZRAČNÉ PŘISTÁNÍ

Když modul přistál na Měsíci, zůstal značně nakloněn. Přistáli jsme na hraně malého kráteru. Poněkud nás to znepokojilo, ale ukázalo se, že to byla naše záchrana. Řídicí středisko v Houstonu nás po přistání upozornilo, že ztrácíme vodu. Zjistili jsme netěsnost v nádrži. Voda unikala do nejnižšího rohu modulu – našťastí právě tam nebylo žádné elektrické vedení. Kdyby modul dosedl jinak, voda by stékala do jiného kouta, kde byla řada elektrických zařízení.

Došlo by ke zkratu, což by vyřadilo přístroje. Naše výprava by ztroskotala. Byl by to náš konec.

BOŽÍ OCHRANA PO CELOU CESTU

Lidé na celé Zemi se za nás neustále modlili. A Bůh na modlitby odpovídal. V mnoha situacích jsme prožívali zázračný Boží zásah. Např. první den nám nefungovalo řízení předních kol u lunárního vozidla. Ani v Houstonu nepřišli na to, kde je chyba. Když jsme na druhý den vyjeli, bylo vše v pořádku. Necháпали jsme, jak

je to možné. Zřejmě to byla odpověď na modlitby. Bůh může nadpřirozeným způsobem do našich životů zasahovat.

Těsně po našem odletu z Měsíce dopadlo do blízkosti naší vědecké základny těleso o průměru asi 3 metry, které vyhloubilo kráter o velikosti fotbalového hřiště. Nedomožu si představit, co by se stalo, kdybychom tam ještě byli...

EXISTUJE BŮH?

Když se Jurij Gagarin vrátil na Zemi, řekl: „Boha jsem tam nahoře nikde neviděl.“ Jedno švédské děvče mu napsalo dopis.

Byl prostý a stálo v něm: „Pane, letěl jste do vesmíru a říkáte, že jste neviděl Boha? Já bych se Vás ráda zeptala, máte-li čisté srdce. Protože Bible říká: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uvidí Boha“ (Mt 5,8).“ Dnes potřebuje lidstvo Boha stejně jako před 2000 lety. Lidé se nezměnili, šíří kolem sebe zlo, které ničí jednotlivce, rodiny i celé národy. Všichni jsme totiž v zajetí hříchu. Ale Bůh poslal na naši Zemi svého Syna – Ježíše Krista, aby nás osvobodil. On chce proměnit naše životy, naše srdce. Přišel, abychom měli lásku, radost a pokoj. Jenom On může dát odpověď na problémy dnešního světa. Ježíš je naše naděje do budoucnosti.

Nikdo není jako Ježíš. Nikdo nečinil takové zázraky jako On. Byl za nás ukřižován, jeho krev byla vylita na odpuštění našich vin. A tím, že vstal z mrtvých, zvítězil i nad samotnou smrtí! Řekl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ (Jan 14,6)

VÍCE NEŽ POZEMŠŤAN!

Poznal jsem, že stát se Božím dítětem je nejdůležitější v životě člověka. Když Ježíše poprosíte o odpuštění hříchů a pozvete ho, aby řídil váš život, budete žít pod jeho ochranou a požehnáním. Také vy můžete být víc než pozemšťan, a přitom vůbec nemusíte vzlétnout do kosmu. To je moje poselství k vám. Neboť Bůh tak miloval malou modrou planetu, že poslal svého jednorozeného Syna – Ježíše Krista, aby ti, kdo v něho věří, měli věčný život a nezahynuli. Tento nový život je pro každého! Stačí v Ježíše věřit a přijmout jeho odpuštění. ■

MÍSTO POKOJE A RADOSTI

Františkáni v Hájku u Prahy cílevědomě realizují představu duchovního centra.

text: **Václav Štaud**

„Jakou cenu má pouť do Hájku?“ zeptal se v jedné své stati básník Ivan Slavík. „Řeholníci tu nežijí, pravidelné služby Boží se nekonají, stavby kdysi posvátné poznamenal zub času a nešetrná ruka člověka. Něco nezničitelného tu však trvá. Místo bylo zasvěceno Matce Boží a její přítomnost nelze vypudit. Je to místo tiché, samou svou existencí nutící k usebrání. V tom tichu je dobře slyšet hlasité i šeptané modlitby tisíců, které sem po staletí putovaly. Stojí za to přijít na místo tolik promodlené. Vykoupat se v jeho atmosféře jako v lázni, setřást tíhu let a posílit duši,“ vyznal mimo jiné učitel a publicista, od jehož smrti letos uplynulo rovných dvacet let.

NOVÉ SVÍTÁNÍ

Letos františkáni pozvali veřejnost do Hájku na 14 poutních setkání. Hlavní pouť probíhá vždy v blízkosti zářijového svátku Narození Panny Marie, zatímco o měsíc později se zde věřící scházejí k oslavě svatého Františka. Letos tuto bohoslužbu celebroul opat břevnovských benediktinů P. Prokop Siostrzonek. A připomněl mimo jiné, že Hájek je nejen místem poutním, kde celé generace věřících skládaly svoje životní břemena k nohám Panny Marie a svatého Františka.

„Jsme ale i na místě velkého utrpení, které poznamenalo mnoho řeholních společenství během jejich zdejší internace na počátku padesátých let minulého století,“ zdůraznil opat Prokop.

Poutníci, které jsme oslovili, se shodli, že i všechny další akce v Hájku, pouhých osm kilometrů od konce Prahy, přinášejí lidem duchovní naplnění, radost, a především pokoj. Patří sem duchovní obnovy, setkávání seniorů, rodin nebo také přátel motorek, kteří si při této příležitosti nechají

požehnat svoje stroje. K víkendovým událostem se řadí jak plánované, tak i náhodné prohlídky klášterního areálu, mládežnické brigády či školní exkurze. Vždy o prázdninách pak Hájek týden patří duchovnímu společenství New Dawn (Nové svítání), které zde letos již podesáté pořádalo svoji charismatickou konferenci. O co se jedná?

„Komunita New Dawn vznikla v anglickém Walsinghamu, kde nás velmi oslovila,“ vysvětluje koordinátorka New Dawn pro

Českou republiku Eva Beranová. „Toužili jsme zprostředkovat její atmosféru i českým věřícím a při hledání vhodného místa nás Hájek doslova chytil za srdce. Jsme rádi, že jsme tu na mariánském poutním místě a při tom nerušíme řád, jinde přísně vyžadovaný. Naše společenství je nenáročné, nepotřebujeme komfort, bydlíme ve stanech. U hájeckého kláštera je dostatek místa, líbí se nám tu i příroda, těšíme se na mnohá dobrodružství. Zanedbatelná není ani podpora bratří františkánů. Přestože žádný z nich tady trvale nežije, přicházejí mezi nás téměř denně z Prahy, Plzně i z dalších míst republiky, přednášejí nám, obětavě slouží svátostmi i kuchyní,“ oceňuje Eva Beranová.

CHARISMATA I PROCESÍ

V letošním roce na bohatý srpnový program New Dawn přijelo do v Hájků rekordní množství 560 účastníků. „Žádná čísla ale nemohou být měřítkem úspěchu. Naší touhou je, aby každý,

kdo na konferenci přijede, zažil společenství živé církve, byl obohacen o nové zkušenosti s Boží dobrotou a naplněn dary Ducha Svatého. Lidé se tady setkávají s projevy charismat, současně ale využíváme i mnoho dalších pokladů církve včetně mariánské úcty, nebráníme se ani obnovování tradičních forem lidové zbožnosti, jako jsou třeba procesí. Snažíme se jen vyvarovat pompéznosti, která byla někdy kamenem úrazu,“ vysvětluje Eva Beranová, která je s manželem spolutvůrkyní bohatého programu.

Dvacetiletého Michaela Navrátila přivedli letos přátelé na konferenci New Dawn poprvé a hned dostal na starost část programu pro děti: „Ocenil jsem hlavně chvály, které byly doprovázeny pěknou moderní hudbou. Vytvořilo se společenství s výbornou atmosférou. Neměl jsem mnoho času účastnit se programu dospělé části konference, nenechal jsem si ale ujít večer smíření. Tam jsem

si uvědomil, jak zamyšlení nad zbytečnými zraněními a vhodná omluva dokážou i po čase vyčistit a uzdravit rány, vrátit do duší mír. A že je správná omluva i za poklesky, které už dnes bohužel běžně přehlízíme.“

Z HISTORIE

Hrabě Florián Žďárský neměl mužského dědice. Proto roku 1621 slíbil, že narodí-li se jeho choti syn, postaví na svém panství loretskou kapli. Šlo o jednu z prvních evropských kopií „svatého domu“ (Casa sancta) v italském městě Loreto. Když paní Eliška porodila Františka Adama, šťastní rodiče vykonali do Loreta pouť, poděkovali za dítě a domů přivezli kopii loretské Madony. Základní kámen kaple položil hrabě Florián 12. června 1623 v lesíku u Červeného Újezda, nazvaném Hájek. O duchovní správu se později postaral syn František tím, že zde roku 1659 založil klášter františkánů. O jeho hlubokém vztahu k hájecké svatyni svědčí skutečnost, že právě zde,

pod oltářími stupni, nechal uložit svoje srdce. Loreta v Hájku, dnes nejstarší dochovaná stavba tohoto druhu u nás, se brzy stala oblíbeným poutním místem. Podle svědectví arcibiskupské kanceláře z prosince 1722 navštěvovalo Hájek ročně na 60 000 poutníků. Klášter před svou korunovací na českého krále navštívil i otec Marie Terezie, císař Karel VI. Svoji poutní tradici si pak místo zachovalo až do poloviny dvacátého století.

HROZIL ZŘÍCENÍ

V dubnu 1950 byl totalitní mocí, jako ostatní řeholní domy, přepaden a zabrán i klášter hájecký. Stal se nejdříve sběrným místem pro mladé kleriky z různých řeholí, a když o rok později převezli tyto chlapce jinam, dostala se do Hájku část kněží, dosud vězněných v klášteře želivském. Od roku 1953 pak komunisté z Hájku udělali vojenské skladiště. Armáda památku nešetřila. Zabetonování nádvoří s krásnými ambity a množstvím kaplí vedlo k poškození celé stavby mimořádnou vlhkostí. Zřícení hrozilo hned na několika místech. Řeholníci, kteří se po sametové revoluci ujali svého majetku, postupně škody napravují. Pokračují v opravě střech, fasád i vnitřních prostor. Stavebně zajištěn, vybaven topením, elektřinou a vodou, je však stále jen zlomek z mnoha klášterních místností, které jednou budou opět sloužit Božímu lidu. Podstatný problém se ale podařilo vyřešit právě letos, kdy byla dokončena rekonstrukce

nevyhovujícího sociálního zařízení. Velmi užitečná se ukázala i spolupráce se dvěma spolky, které vznikly za účelem Hájku pomoci. První z nich pod názvem „Poutní cesta Hájek“ úspěšně realizuje opravy kaplí mezi Hájkem a pražským Strahovem, zatímco druhá, nazvaná „Přátelé sv. Františka“, zase klášter popularizuje a posunuje k roli duchovního centra regionu.

Opravy při tom postupují pomalu, protože františkáni jsou odkázáni jen na dotace. Nemohou se opřít o vlastní zdroje, jako jsou restituované lesy nebo pole. Od počátku jsou řádem, kde je ceněna chudoba a z almužen od donátorů byly vždy hrazeny okamžité potřeby klášterů včetně péče o chudé. Peníze ani nemovitosti tak františkáni nikdy nehromadili.

REKTOR S VAŘEČKOU

Přesto je rektor loretánské poutní kaple a celého kláštera v Hájku plný optimismu. P. Filip Jan Rathouský OFM, který je současně správcem starobylého chrámu Panny Marie Sněžné a přilehlé farnosti v centru Prahy, našel v hájeckém areálu i svého koníčka. Jak jen může, slouží poutníkům také jako kuchař. Po celou poutní sezonu, od dubna do prosince, zde provozuje polní kuchyni. Tato práce mu jde od ruky doslova mistrně a ještě se při ní stihne věnovat zájemcům o duchovní rozhovor nebo vlídné odpovědi na dotazy turistů.

„Každý rok se nám na Hájku podaří udělat nový kus práce, aby se už brzy naplnila představa duchovního centra. Aby tu brzy vedle poutí mohly probíhat také exercicie, aby na letní tábory přijížděly děti z církevních škol a farností, abychom mohli vítat zájemce o koncerty, výstavy a podobné akce. I svatby už se v Hájku konají, zatím ale jen pro skromné rodiny, které fandí tábornickému stylu. A co mě už dnes nejvíc těší, je rostoucí zájem mladých lidí. Pravidelně sem míří nejen naše františkánská mládež, ale i skauti a další skupiny. Sledují vlastní duchovní zájmy, při tom ale často nabízejí i dobrovolnickou pomoc. Každá ochotná ruka je zde opravdu vítána. Kdo by chtěl také pomoci, kdo hledá nové přátele a dobrou společnost, ať se mi přihlásí,“ zve P. Rathouský.

Celý příští rok bude Hájek žít ve znamení 400 let poutního místa, účast na hlavní pouti na počátku září už přislíbil arcibiskup Jan Graubner. ■

DALŠÍ INFORMACE

Všechny informace o poutním programu 2023 i nabídku dalších akcí najdete zájemci na internetové adrese: hajek.ofm.cz. Tam je možné ověřit si i číslo účtu 51-0110200257/0100, díky němuž je možné františkánům přispívat na další opravy.

ADVENT

Gertruda von Le Fort

A tvůj hlas mluví:

Zpívejte to při očekávání rána,
zpívejte to tiše,
tiše do tmavého ucha světa!

Zpívejte to na kolenou,
zpívejte to jako pod závojem,
zpívejte to, jako zpívají ženy
v požehnaném stavu:

Stal se slabým, kdo je Silný,
Nekonečný se stal malým,
spanilým se stal Mocný,
pokorným se stal Vznešený.

Má dost místa v komůrce Panny:
na jejím klíně bude jeho trůn –
ukolébavka mu postačí k chvále!

Hle, dny
nechtějí vstávat ze zbožnosti,
a noci země
ztemněly hlubokou úctou:

Chci rozžehnout světla,
duše, chci rozžehnout radost
ve všech končinách tvého lidstva:

Buď požehnaná,
která neseš Pána!

Celá krásná: Pocta evropské pezie Matce Boží. Olomouc: MCM, 2004.

Foto: Vadim Petrákov | shutterstock.com

Milí čtenáři, časopis Immaculata je hrazen pouze z dobrovolných příspěvků čtenářů. Svým darem se podílíte na šíření duchovních hodnot v našem národě. Děkujeme Vám za Vaši podporu. Neposkvřená ať Vám odplatí Vaši štědrost.

POSLECHNOUT AUDIO

PODPOŘIT

SVĚTEM S BÁSNICKÝM STŘEVEM

Rozhovor s otcem Slawomirem Denderskim, minoritským knězem z polské Lodže

zeptala se: **Jitka Navrátilová**

Tento chlapík si rozhodně na nic nehraje. V každé situaci zůstává sám sebou a do všeho jde naplno. A že si u toho někdy ušpiní či pomačká hábit, netrápí ani jeho, ani jeho ovečky. Však právě kvůli jeho autenticitě má řadu následovníků nejenom ve fyzickém světě, ale také ve světě virtuálním, kde každý týden čeká mnoho lidí na jeho veršované kázání.

Kdy jste u sebe objevil básnický talent?

Asi před dvěma či třemi lety, v době, kdy jsem měl své působíště v Miedniewicích, jsem začal psát. Nejprve jenom tak pro sebe a později i pro druhé. Při příležitosti korunovace milostného obrazu v Miedniewicích jsem napsal báseň, která měla 50 slok a kupodivu jsem za ni získal první cenu.

Jak se stalo, že jste nakonec vstoupil s verši i do virtuálního světa?

Když jsem byl na svém dalším působíšti v Lodži, začal jsem si psát každý týden veršované komentáře k evangeliu. Nejdříve pro sebe, pak pro přátele, řeholní sestry ... až nakonec jedna paní, které jsem verše pravidelně posílal, mi pomohla založit facebookovou stránku „Verše otce Slawka Denderského“. Vysvětlila mi, že pokud bych měl odezvu od jednoho tisíce lidí, tak to byl pořádný úspěch. K mému údivu si zveršované nedělní evangelium našlo své čtenáře u více než tisíců lidí. Nejvíce mne zaskočila návštěvnost na Seslání Ducha Svatého, kdy měly verše více než 48 tisíc zhlédnutí.

Vaše evangelizace neprobíhá pouze prostřednictvím

virtuálního světa či slavení mší svatých. Jste také známý poutník k Matce Boží na Jasnou Horu v Čenstochové.

Začalo to před 45 lety, když jsem byl ještě kluk. Obvykle nás na tuto pouť šlo kolem pěti tisíc lidí. Teď nás chodí daleko méně, asi kolem dvou tisíc. Zvláště pandemie se podepsala na těchto poutích. Při putování jdeme vždy ve skupinkách, z nichž každá má několik set lidí. Před dvěma lety, když byla pandemie, poutníci nemohli jít pěšky. Mohli však putovat na kole, za což jsem byl rád, protože cyklistika je můj koníček. Obvykle během roku ujedu kolem pěti tisíc kilometrů na kole. A jak jsem tak jel s ostatními poutníky, tak mne napadlo, že bych mohl kolo využít i při pastoraaci.

Co to byl za nápad?

Když jsme putovali vedle sebe na kolech, tak jsem se jednou obrátil na ostatní cyklopoutníky: „Moji milí, jestli někdo nechce čekat v řadě na zpověď na Jasné Hoře, tak zvu na zpověď na kole...“ A lidé přišli, resp. přijeli na kolech. A tak jsem při jízdě poslouchal hříchy a dával rozhřešení. Byla to pro mě nová forma poutní služby.

Takže na těchto poutích sloužíte především jako zpovědník?

Nejenom tímto. Také hraji na kytaru, zpívám a mám píšťalku, abych mohl bezpečně vést poutníky. Dokonce mi někdo věnoval kapitánskou čepici. Pociťuji velkou radost, když mohu druhým sloužit. Jednou mi říkal poutní zvukař: „Když se na tebe dívám, jak jdeš zpoceny v hábitu, a ještě u toho hraješ, tak to je pro všechny velký příklad. Nemusíš ani nic říkat.“ Tyto poutě vždy chápu jako příležitost ke službě. Vedle toho své zapojení na poutích chápu jako příležitost prezentovat naše povolání a doufám, že se najdou mladí lidé, kteří zatouží po zasvěceném životě.

Vaše působíště nebylo jenom v Polsku. Působil jste také v Bělorusku. Jak k tomu došlo?

Po dvou letech na mém prvním působíšti v Skarzysku-Kamiennem za mnou přišel otec provinciál s otázkou: „Slawku, nechtěl bys pracovat v Bělorusku?“ Trochu mě jeho dotaz udivil, ale řekl jsem mu: „Jestli je třeba tam jít, tak tam půjdu.“

Bělorusko přece není země otevřená katolickým kněžím. Jak se lze stát knězem v této zemi?

O prázdninách mě představení poslali na kurz běloruštiny. Spolu se mnou zde studovalo 48 řeholníků z různých řádů. Hned v září téhož roku jsem odjel do běloruského Grodna, kde jsem strávil šest let. Tuto misi jsem opouštěl v roce 2000. Začátky v Bělorusku nebyly vůbec jednoduché. Hodně jsem se bál, protože se mi nepodařilo dobře naučit jazyk. Zpovídání mi však pomohlo zvládnout jazykovou bariéru. Bylo mi také posilou, že jsem mohl zpovídat ve stejné zpovědnici, jako před lety sv. Maxmilián, za jeho působení v Grodně, odkud šířil svůj tiskový apoštolát.

Jak byste popsal běloruské katolíky?

Byl jsem velmi udiven jejich vírou lidí. Když přišli na mši svatou, tak ji z velké části proklečeli. Obdivoval jsem mladé věřící. Říkali mi, že jejich učitelé čekali před kostelem a zakazovali jim vcházet dovnitř.

Kdo to udělal, musel pak odejít ze školy. Z jejich víry jsem se hodně učil.

Co Vám bylo z hlediska pastorače v této Lukašenkově zemi dovoleno?

Vyučovat náboženství jsme ve školách nemohli. Proto jsem jezdil do knihovny a tam jsem děti vyučoval. V blízkosti našeho kláštera byla

nemocnice, kam jsem jednou za týden chodil sloužit pacientům. V době mého působení bylo možné dělat průvodky Božího Těla a řeholníci mohli nosit hábit. To však v dnešní době není možné.

Co se stalo po šesti letech, že jste opustil Bělorusko?

V roce 2000 mě provinční kapitula zvolila představeným kláštera. Abych mohl tuto roli vykonávat, potřeboval jsem mít tzv. souhlas, tedy svolení od státních orgánů, že zde mohu pracovat. A zde vznikl zásadní problém, protože já jsem v Bělorusku již šest let pracoval bez vědomí úřadů.

To jste na souhlas zapomněl?

To určitě ne. Souhlas mohl mít maximálně 1 řeholník – farář, a my jsme byli čtyři. Když úřady při výslechu zjistily, že jsem zde žil léta bez jejich souhlasu, tak mi oznámily, že mám 24 hodin na opuštění země. Jinak skončím ve vězení. Za ty dvě hodiny, co mě vyslyšeli, jsem se hodně změnil. Sice mě nebili, ale psychicky deptali. Když jsem pak navštívil svou mámu v rodném Polsku, tak mě vůbec nepoznala. Můj pobyt nakonec skončil s pokutou 52 milionů běloruských rublů, což bylo asi 52 dolarů, a razítkem do pasu, že mám pět let zákaz vstupu do této země.

Mělo to dopad i na ostatní vaše bratry?

V klášteře mohli zůstat jen ti, kteří měli běloruskou národnost.

Vaše současná pastorače hodně zahrnuje také práci s dětmi. Co Vám nejvíce pomáhá ji zvládnout?

Spoléhám velmi na Ducha Svátého a nechávám se jím vést. Snažím se ve svém životě vše podřízovat Boží vůli. Stejně jako Matka Boží usiluji svým jednáním naplňovat slova: „Ať se mi stane podle tvého slova.“ Zvu Matku Boží ke spolupráci a prosím ji, aby mi u Boha vyprosila potřebné milosti k naplnění mé služby Bohu. ■

SEIBO NO KISHI – PRÍBEH JAPONSKÉHO „RYCERZA“

100 rokov časopisu Rycerz Niepokalanej

text: **Dariusz Żuk-Olszewski**

Sv. Maximilián sa snažil celým svojím životom odrážať podstatu svojho rehoľného mena. Žiť pre Boha a blížnych na maximum, na maximum využívať čas a dary, ktoré mu Boh dal. Preto sú mnohé rozhodnutia v jeho živote na prvý pohľad nepochopiteľné. S odstupom času však vidíme, že boli uskutočnené z vnuknutia Ducha Svätého. Jedným z takýchto mílnikov v jeho živote bolo aj rozhodnutie odísť na misie. Uprostred obdobia, keď sa ním založený Rycerz Niepokalanej začal rozmáhať a jeho zakladateľ sa mohol tešiť z jeho požehnaného ovocia.

Z POLSKA DO JAPONSKA CEZ ČÍNU

Napriek viditeľnému rozmachu Niepokalanowa, ktorý založil, napriek rastu Rycerza Niepokalanej, cítil Maximilián v sebe túžbu po rozšírení tohto diela do krajín, ktoré nie sú kresťanské. Z jeho listov, článkov a zachovaných písomných poznámok sa dozvedáme, že už pri vzniku Niepokalanowa v ňom žila túžba, aby podobné Mestá Nepoškrvnenej vznikali v čo najväčšom počte krajín a ich národom tak pomáhali približovať sa s pomocou Panny Márie k Bohu. Začiatkom roka 1930 sa teda vybral do Ríma. Zisťoval potreby a možnosti misijnej práce na konkrétnych miestach Ďalekého východu. Uvažoval o troch krajinách – Indii, Číne a Japonsku. Čína sa v tom čase zdala najreálnejšia, pretože apoštolský administrátor v Šanghaji ponúkol možnosť misijnej práce s veľmi zvláštnou podmienkou. Minoritskí misionári môžu v Šanghaji pracovať, ale bez klasickej pastoračnej činnosti. Túto zdanlivo nezmyselnú podmienku vnímal Maximilián ako dar Božej prozreteľnosti, keďže

by mu umožňovala plne sa venovať evanjelizácii prostredníctvom tlače. V Ríme sa stretá so spolubratmi z rozličných krajín Ďalekého východu, medzi ktorými našiel nadšencov ochotných nezištne prekladať materiál pre časopis do čínštiny. Ako veľmi perspektívnu videl i možnosť novej misie v Japonsku. Japonsko totiž v tom čase patrilo ku krajinám s najväčšou vzdelanostnou úrovňou a veľmi vysokým počtom čitateľov kníh a časopisov, čo ho priam predurčovalo pre Maximiliánov masmediálny apoštolát.

Koncom februára 1930 napokon Maximilián vyrazil s tromi spolubratmi na ďalekú cestu do Číny. Piaty spolucestujúci sa k nim pridol vo Francúzsku. V Číne sa však dlho nezohriali. Ich prijatie zo strany šanghajského biskupa nebolo nijak srdcečné, bolo v podstate odmietavé. Dvaja bratia z misijnej výpravy ešte chvíľu zostali v Číne, kde mapovali iné možnosti misijnej práce, no sv. Maximilián sa 24. apríla 1930 spolu s br. Zenonom a br. Hilarym vylodil v prístave Ohato pri Nagasaki. Centrum japonských

katolíkov sa stalo novým domovom a pôsobiskom sv. Maximiliána a jeho spolubratov.

DOBRODRUŽNÉ ZAČIATKY NA JAPONSKÉJ PÔDE

Tak ako vznik a prvotný rozmach poľského Rycerza Niepokalanej, aj vznik a rozmach jeho japonskej obdoby – Seibo no Kishi, vypovedá o neobyčajnej dôvere sv. Maximiliána v Nepoškrvnenú. O jeho húževnatosti a cieľavedomosti, ale aj o jeho nevšednom osobnom nasadení pre dobro svojich blížnych. Do Japonska prišiel 24. apríla 1930, bez znalosti japonského jazyka, bez pripraveného zázemia či vopred známeho pôsobiska a zdroja obživy. Prišiel do úplnej neistoty, ale s úplnou dôverou v Božiu prozreteľnosť.

Maximilián si veľmi rýchlo získal srdce biskupa v Nagasaki Yenuaria Hayasaku. Ten nielenže súhlasil s vydávaním časopisu v japončine, ale zabezpečil tak tiež Maximiliánovi a jeho spolubratom živobytie. Zamestnal ho ako profesora filozofie vo svojom seminári. Neveriacky krútil hlavou, že po márnom

dlhom hľadani prednášajúceho mu Boh zosla priamo doktora filozofie z Gregoriánskej univerzity v Ríme. Je neuveriteľné, že presne mesiac po vylodení sa troch poľských misionárov neďaleko Nagasaki dostali ich spolubratia v Niepokalanowe 24. mája 1930 telegram, ktorý ich informoval, že prvé číslo Seibo no Kishi – japonského Rycerza Niepokalanej je vytlačené.¹ Prvé číslo vyšlo v náklade 10 tisíc výtlačkov. 8 000 výtlačkov rozposlali katolíkom v celom Japonsku a 2 000 výtlačkov rozdali na uliciach Nagasaki.

Tlačiareň japonského „Rytiera“ pozostávala zo začiatku z rozličných starších strojov, ktoré bratia kúpili ako pokažené a pomaly ich vlastnými silami opravovali. Išlo o stroje poháňané čiastočne ručne, čo síce poznali už z Grodna, ale v tropických podmienkach Ďalekého východu bolo ich použitie zničujúce. Pracovali do úplného vyčerpania. Písomné svedectvá misionárov a ich priateľov z tohto obdobia potvrdzujú, že aj na novom pôsobisku žili v radikálnej františkánskej chudobe a ich strava ani zďaleka nezodpovedala ťažkej fyzickej práci, ktorú vykonávali.

Hoci išlo o časopis, ktorý vychádzal v úplne iných podmienkach ako jeho poľský vzor, cieľ bol ten istý. Prostredníctvom tlačenej slova oslovovať jeho adresátov a povzbudzovať ich, povznášať k vyšším hodnotám, získavať skrze Nepoškvrnenú

duše pre večné šťastie, pre Krista. Hneď od začiatku svojho japonského tlačového apoštolátu mal Maximilián úplne jasno v definovaní cieľovej skupiny. Kým všetky japonské diecézne občasníky boli primárne určené japonským katolíkom, nový časopis mal byť určený predovšetkým pre nekresťanov a nových katechumenov.

Obálka prvého čísla japonského „Rycerza Niepokalanej“ – Seibo no Kishi“.

O presvedčivosti sv. Maximiliána svedčí napríklad i skutočnosť, že články do Seibo no Kishi nezištne zadarmo prekladal pán Francisco Yamako Toshio, metodistický pastor. A zaujímavosťou z tohto obdobia je skutočnosť, že pri distribúcii časopisu sv. Maximiliánovi pomáhal aj slovenský misionár v Japonsku, člen rehole verbistov, brat Benignus František Babulík.

MUGENZAI NO SONO – JAPONSKÝ NIEPOKALANÓV

Mugenzai no Sono, japonský Niepokalanów, ktorého názov by sa dal preložiť ako Záhrada Nepoškvrnenej, vznikol v roku 1931. Sv. Maximilián našiel lacný pozemok v mestskej časti Hongoči, na úpätí hory Hikosan. Nachádzal sa približne päť kilometrov od centra Nagasaki. Voľba tohto miesta sa zdala úplne ne

logická. V porovnaní s ponukou pozemku v mestskej časti Urakami, kde žila početná kresťanská komunita, bol pozemok v Hongoči ďaleko, na bývalom pohrebisku domácich zvierat, bez verejnej dopravy. Sv. Maximilián však argumentoval, že do Japonska prišli predovšetkým ako misionári k nekresťanom, preto je ich povinnosťou byť im čo najbližšie. A v Hongoči žili predovšetkým pohania. Udalosti nadchádzajúcich rokov potvrdili, že výber tohto miesta bol vedený Božou rukou. Po otvorení japonského Niepokalanowa dopravný podnik predžil jestvujúcu elektrickú linku takmer

k samotnému kláštoru, čím značne uľahčil distribúciu Seibo no Kishi i zásobovanie kláštora a tlačiarne. No najdôležitejšie potvrdenie správnosti voľby miesta pre nový kláštor prišlo 9. augusta 1945, keď americké vojenské lietadlo zhodilo presne nad centrom Nagasaki atómovú bombu. Celé Nagasaki bolo zničené, no kláštor Mugenzai no Sono zaznamenal iba minimálne škody. ■

¹ Porov.: KOLBE, Maksymilian M. *Telegram adresovaný do Niepokalanowa*, 24. mája 1930.

Záběr z filmu *Josef* (1995) v režii Rogera Younga

Foto: imdb.com

DŮVĚRA V BOHA, KTERÝ ZAMÝŠLÍ DOBRO

Josefova moudrost a prozíravost

text: **P. Jaroslav Brož**

V příběhu o Josefovi v Egyptě lze sledovat mnoho rysů ctnostné prozíravosti. Není to pouhá přirozená cílevědomost, ale služba Božímu plánu. Na této cestě je třeba v temnotě víry spoléhat s důvěrou na Boží vedení.

Mezi čtyřmi základními – kardinálními – ctnostmi se na prvním místě uvádí „moudrost“ nebo „prozíravost“. To není pouhá opatrnost, jak se někdy tato ctnost v češtině nazývala. Ta totiž může člověka svazovat úzkostí, aby neudělal chybu, a tak mu bránit jít směle vpřed. Ale prozíravost je pravým opakem takového postoje. Ano, ona nás sice chrání před zbrklostí a ukvapeností v myšlení a jednání, ale jejím hlavním cílem je vést nás, abychom šli za cílem – byť někdy velmi vzdáleným – s jasnou myslí a rozhodností a abychom

k tomu využili všech možných dostupných prostředků moudrým způsobem.

BŮH SKRYTÝ V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ

Příkladem takového jednání je Josef, jeden ze dvanácti Jakobových synů. Jeho příběh v poslední třetině knihy Genesis je jedinečný. Vedle prostých vyprávění o Abrahámovi, Izákovi a Jakobovi působí ztvárnění Josefových osudů a činů jako moderní literární dílo. Překvapí nás mistrovsky detailně vykreslené scény, psychologicky hluboký

vhled do dramatu rozdělení a usmiřování bratří i bravurně zachycený svět egyptské ekonomiky a diplomacie. Biblistika poukazuje na to, že Josefov příběh má mnoho rysů tzv. mudroslovné literatury, ke které v Bibli patří třeba kniha Přísloví nebo Job. Pro ni je příznačné, že kromě jiného zachycuje hledání Boha v běžném životě a zejména v těžkých zkouškách člověka. V nich jako by Bůh nebyl. Nebo přinejmenším se neprojevuje svou blízkostí a pomocí. Tak je také koncipován příběh o Josefovi.

JOSEFOVO VYVOLENÍ

V kapitolách 37–50 knihy Genesis čteme vyprávění o synu, kterého praotec Jákob miloval ze všech svých dětí nejvíc. Prokázal mu zvláštní náklonnost, kterou projevil třeba i tím, že mu daroval výjimečně krásný oděv. Z hlediska zásad zdravé rodinné výchovy takové otcovo jednání nelze schvalovat. Ale z biblického hlediska lze privilegium, kterého se Josefovi dostává, chápat jako zvláštní Boží vyvolení. A když Bůh někoho obdaruje mimořádnými dary, nečiní to proto, aby dotyčného člověka rozmazloval a kazil, ale aby ho vybavil pro lepší službu druhým. A to se ukáže také v Josefově životě.

CESTA ZA NEVIDITELNÝM CÍLEM V DŮVĚŘE V BOHA

V čem lze na Josefa hledět jako na příklad moudrosti a prozíravosti? Především v jeho ustavičném přesvědčení, že jeho život má smysl a cíl, i když ho v mnoha okolnostech nevidí. Obvyklejší lidská prozíravost se projevuje tím, že o svém cíli vím od začátku a že moudře využívám všech dostupných prostředků, abych ho dosáhl. Ale prozíravost těch, kdo jsou součástí Božích plánů, spočívá v důvěře, že Bůh jedná i tam, kde já jeho záměrům nerozumím. Josef na tuto cestu dostal ujištění skrze sny. Sny jsou v Bibli prostředkem, jak Bůh oznamuje své záměry. A tak Josef od svého mládí díky dvěma snům ví, že bude pro svou rodinu důležitý; nabude postavení, v kterém se mu budou ostatní členové rodiny klanět jako vladaři. Tím je zachráněn v době hladomoru, kdy bude ohrožena jejich existence, jejich život.

K uskutečnění této vize se Josef nechá vést Bohem ve stavu, který bychom mohli nazvat temnota víry. Důvěřuje Bohu, když se ho bratři bezohledně zbaví a prodají ho za otroka. S důvěrou v Boha prochází křivým obviněním manželky svého pána Potifara, kvůli kterému skončí ve vězení. Obdivuhodnými cestami se o něm dozví egyptský vládce farao v době, kdy nerozumí svým snům. Josef mu je vyloží: jsou ekonomickou prognózou jeho království pro nejbližších čtrnáct let. Sedm let bude úrodných a sedm následujících roků stihne zemi neúroda. Josef dá vladaři radu: „Ať se tedy farao poohlédne po zkušeném a moudrém muži a dosadí ho za správce egyptské země“ (Gn 41,33).

PROZÍRAVOST VYŽADUJE ČINNOST A VELKODUŠNOST

Když farao hledá takového muže, který by byl schopen zachránit egyptskou zemi v době nouze, a osloví Josefa, ten se nezdráhá. „Když ti to všedal Bůh poznat, nikdo nebude tak zkušený a moudrý jako ty,“ řekne farao (Gn 41,39). K prozíravosti patří pravá pokora, se kterou Josef dokáže rozpoznat, že on je ten obdarovaný, kterého Bůh připravil pro řešení této nesnadné situace. Když on je ta vyvolená osoba, pak se musí dát do služby. Prozíravost je totiž ctnost, která vyžaduje činnost a osobní nasazení. Dále k ní patří vytrvalost a stálost. Josef se mohl nechat okouzlit nadměrnou úrodou prvních sedmi let a začít plýtvat. Ale on trval na svém počátečním plánu postavit velké sýpky a v nich úrodu uložit na horší časy.

U Josefa se dále ctnostná prozíravost snoubí s velkodušností. Když viděl, že egyptské zásoby jsou větší, než aby jen pokryly spotřebu obyvatel nilské země, otevřel sýpky i pro okolní hladovějící národy. A tak se – aniž to předem věděl, věděl to ale Bůh – stal zachráncem své vlastní rodiny.

USILOVAT O VĚTŠÍ VĚCI

Moudrá prozíravost dále nesleduje jen nějaký dílčí cíl, v tomto případě by to bylo zachránění od fyzického hladu. Když v příštích cizincích pozná své bratry, kteří ho předtím z nenávisti prodali, nedá se jim hned poznat a „mluví s nimi tvrdě“ (Gn 42,7). Tím nezboří Boží plán, v kterém nejde jen o zachování rodiny při životě, ale o její obnovení v tom nejhlubším slova smyslu. Bratři mají žít s Josefem opět v harmonické lásce. Ale k tomu lze dojít jen cestou smíření. Čtenáři Bible tento příběh znají, proto není třeba ho připomínat ve všech podrobnostech. Důležité je, že díky Josefově prozíravosti mohl Bůh dokonat své dílo. A to Josef nezkažil ani v závěru, kdy už je otec rodiny Jákob mrtvý. Bratři se opět začnou bát o svůj osud. Myslí si, že bratr Josef k nim byl ohleduplný jen kvůli otcově autoritě. Lživě bratrovi předloží údajné otcovo předsmrtné přání, aby jim Josef odpustil. On tehdy prosloví větu, která je klíčem k celému jeho příběhu: „Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro; tím, co se stalo, jak dnes vidíme, zachoval našivou četný lid“ (Gn 50,20). Tento Boží plán mohl být uskutečněn jen díky jednomu muži, který v důvěře v Boha žil prozíravě a moudře. ■

NÁMĚSTKOVÉ KRISTOVI (40)

Slovanský papež Jan Pavel II.

text: **Radomír Malý**

Polský básník Juliusz Slowacki již v polovině 19. století napsal báseň-vizi o slovanském papeži, který jednou zasedne na stolci sv. Petra. Splnilo se. 16. října r. 1978 po 450 letech byl na konkláve v Římě zvolen papežem arcibiskup polského Krakova kardinál Karol Wojtyła. Před ním posledním neitalským papežem byl Hadrián VI. (1522–1523). Pontifikát Jana Pavla II. patřil k nejvýznamnějším ve 20. stol. S nadsázkou je možno říci, že tento slovanský papež skutečně vnesl do Říma i do celé Církve „něco bytostně slovanského“.

DĚTSTVÍ A MLÁDÍ

Karol Wojtyła se narodil r. 1920 v polských Wadowicích zhruba 50 km jihozápadně od Krakova v rodině armádního poddůstojníka Karola Wojtyły. Vyrůstal v atmosféře hluboké víry a zbožnosti, kterou svorně udržovali oba rodiče.

Ve věku 9 let r. 1929 Karlovi zemřela matka a o dva roky později starší bratr Edward, v té době student medicíny v Krakově. Zůstali s otcem, který se podruhé už neoženil, sami.

Vystudoval wadowické gymnázium, kde r. 1938 odmaturoval. V té době ještě netušil, že má kněžské povolání a jednou bude stát u oltáře. Centrem jeho zájmu v té době se stala literatura, psal básně, vyšly později pod názvem „Renesanční žaltář“. Spolu s otcem se r. 1938 odstěhovali do Krakova, kde se mladý Karol přihlásil ke studiu polonistiky na Jagellonské univerzitě.

Do jeho života ale zasáhla II. světová válka, která započala 1. září 1939 napadením Polska hitlerovským Německem. Otec a syn Wojtyłovi prchali před německými nacisty dále na východ, když ale 200 km od Krakova zjistili, že jejich vlast je současně

napadena i Sovětským svazem (Rudá armáda překročila hranice Polska 17. září), vrátili se zpátky do Krakova.

Němečtí okupanti zavřeli všechny polské vysoké a střední školy, Karlovi proto nezbylo, než si vydělávat na živobytí v manuálních profesích. Nejprve pracoval jako poslíček v jedné restauraci, na podzim r. 1940 nastoupil potom v kamenolomu patřícímu chemické továrně Solway, od r. 1942 potom v nedalekém Boroku Faleckém v tamní chemické továrně byl zaměstnán u čističky odpadních vod. R. 1941 mu zemřel otec.

Mladý Wojtyła našel v té době svoji další lásku: divadlo. Několikrát vystupoval v tzv. Rapsodickém divadle, kde recitoval verše různých básníků. Současně se věnoval také intenzivnímu studiu polské literatury.

R. 1941 došlo však ke zlomu v jeho dosavadním vývoji. Dosud počítal s tím, že po válce obnoví své studium polonistiky na univerzitě. Do jeho života však nečekaně vstoupil Bůh.

Stalo se tak prostřednictvím prostého krejčího Jana Tyranowského, který vytvořil kolem sebe

duchovní společenství založené na karmelitánské spiritualitě. Scházeli se ke společným modlitbám, meditacím a duchovním přednáškám. Všechno muselo probíhat v přísné ilegalitě, neboť náboženská setkání v bytech byla německou okupační mocí zakázána a v případě prozrazení hrozil všem koncentrační tábor, což se často stávalo.

Mladý Wojtyła byl přáteli pozván do domu Jana Tyranowského, kde se nakonec stal pravidelným účastníkem. Tyranowski jej vybídl k intenzivní duchovní četbě. Karol našel zálibení ve spisech známého mariánského autora sv. Ludvíka Grigniona z Monfortu, což ho přivedlo k prohloubení mariánské úcty, která mu byla vlastní už od dětství. Za své celoživotní heslo si zvolil „Totus Tuus“, celý tvůj, Maria.

V Tyranowského kruhu v něm uzrálo povolání ke kněžství. Později už jako papež z vděčnosti vůči tomuto obdivuhodnému muži zahájil jeho beatifikační proces. Protože německý zákaz postihl i teologické fakulty a semináře, tehdejší krakovský arcibiskup kardinál Stefan Sapieha zorganizoval tajné studium teologie. Mladý Wojtyła se tam, když se za něj zaručili

přátelé z okruhu Tyranowského, který byl kardinálovi znám, r.1942 přihlásil a byl přijat.

KNĚZEM, BISKUPEM A KARDINÁLEM

Nicméně dábel nikdy nespí. R. 1944, když se vracel z práce domů, do něho vrazil německý nákladák. Skončil v nemocnici s těžkým otřesem mozku a bylo na vážkách, jestli se uzdraví. Boží Prozřetelnost ale tomu chtěla a Karol Wojtyla pokračoval v ilegálním studiu. Před německými okupačními úřady zůstaly všechny tyto jeho aktivity utajeny.

Po osvobození nastoupil r. 1945 k řádnému studiu na krakovské teologické fakultě a v arcibiskupském semináři. Protože se mu ilegální studium za okupace započítalo, nastoupil proto hned do 5. ročníku a r. 1946 byl vysvěcen na kněze.

Kardinál Sapieha si všiml jeho neobyčejných intelektuálních schopností a poslal jej na studia do Říma na Angelicum. Tam získal P. Wojtyla r. 1948 doktorát teologie. R. 1947 navštívil v San Giovanni Rotondo známého kapucínského kněze P. Pia Forgiuoneho, známého jako „Otec Pio“. Byl obdařen mimořádnými dary. Jako zpovědník uměl čist v lidských duších a dovedl kajícího upozornit na hříchy, které zapomněl. Měl stigmata a schopnost bilokace (pobývání současně na dvou vzdálených místech). Otec Pio řekl mladému Wojtylovi: „Ty budeš papežem!“ Jeho prorocství se splnilo.

Po návratu z Říma do vlasti r. 1948 byl P. Wojtyla ustanoven nejprve jako kaplan v Niegowicích u Krakova, poté u sv. Floriána v Krakově. Bylo to v době

Kardinál Karol Wojtyla (první řada druhý zleva) na pohřbu litoměřického biskupa kardinála Štěpána Trochty r. 1974

kununistického pronásledování Katolické církve, které sice bylo kvůli masovému katolicismu Poláků mírnější než v jiných zemích východního bloku, nicméně ani tady se neobešlo bez mučednictví. Kardinál primas Stefan Wyszyński byl internován a mnozí kněží zatčeni. Mladý kaplan Wojtyla rozvinul aktivní pastorační mládeže, jezdil s mladými na hory, na lyže, sjížděl řeky – a všechno harmonicky spojil s pastorační. To komunistům velice vadilo, tajná policie volala Wojtylu k častým výslechům a vyhrožovala mu.

Krom svého pastoračního působení přednášel Karol Wojtyla i na Katolické univerzitě v Lublinu morální teologii, kde dosáhl akademické hodnosti profesora. Papež Pius XII. jej r. 1958 jmenoval světícím biskupem v Krakově. Účastnil se II. vatikánského koncilu, kde se stal velice aktivním při sestavování pastorační konstituce „Gaudium et Spes“. Spolu s kardinálem Wyszyńským a dalšími polskými biskupy hájil mariánskou úctu, jejíž význam se

snažili někteří západní biskupové snížit, a statečně vystupoval na obranu náboženské svobody potlačované v komunistických zemích. R. 1964 ho papež Pavel VI. jmenoval krakovským arcibiskupem, r. 1967 kardinálem.

R. 1966 byl spolu s dalšími biskupy Polska signatářem dopisu německému episkopátu, v němž polští hierarchové vyjádřili své odpuštění Němcům za křivdy, jichž se dopustili za války na polském národě. R. 1968 potom vystoupil na obranu studentů vyhozených z vysokých škol kvůli svým aktivitám na obranu svobody a lidských práv. To vše mu vyneslo nepřízeň tajné policie, která jej označila ve svých tajných materiálech za jednoho z největších nepřátel režimu. O papežské službě mons. Karola Wojtyly pojednáme v příštím čísle. ■

Použitá literatura:

HERTLING, Ludwig, *Die Kirchengeschichte*. Innsbruck: 1983.
JOHNSON, Paul, *Papieżstwo*. Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 1998.
WEIGL, George: *Svědék naděje*. Praha: Práh, 2000.

„ŠŤASTNÁ BUDOUCNOST“

PRO DĚTI

Jestliže studuješ všechno kromě Krista, nenaučíš se ničemu.
Jestliže nestuduješ nic kromě Krista, naučíš se všemu.

text: **Bonaventura Týnovská OSF**

Milí děti, světec, o kterém bude dneska řeč, objevil, že k tomu, aby byl člověk moudrý, nestačí jen mnoho studovat a mnoho vědět, je zapotřebí ještě něco velmi důležitého. A co to je? Ať nám o tom řekne světec sám.

Narodil jsem se jako Jan Fidanza svým rodičům Janovi a Marii v městečku Bagnoregio, které najdete severně od Říma. Když mi byly asi čtyři roky, těžce jsem onemocněl. Všichni lékaři si už mysleli, že je se mnou konec. Moje maminka se ale obrátila s prosbou o modlitbu na jistého Františka z Assisi. Když jsem se potom zázračně uzdravil, vyprávěla mi maminka, jak s radostí spěchala tuto novinku oznámit Františkovi. Ten prý nadšeně zvolal: „Buona Ventura“, což znamená něco jako „šťastná budoucnost“. Není divu, že když jsem potom v mládí vstoupil mezi františkány, dostal jsem řádové jméno Bonaventura.

Vždycky jsem byl zvědavý a rád jsem se učil. Nejprve jsem získal základní vzdělání v nedaleké klášterní škole. Potom jsem začal chodit na univerzitu do Paříže. Právě tam, ve Francii, jsem vstoupil k bratřím františkánům. Zajímalo mě, jak pomocí studia dokázat, že Bůh existuje. Dlouho jsem studoval a potom i pracoval na univerzitě. Moc mě těšilo stále se dovídat nové věci, zkoumat teologické spisy a to, co jsem objevil, psát do knih a předávat svým studentům.

Čím víc jsem toho ale věděl, tím více jsem si uvědomoval, že moudrost nespočívá v počtu diplomů ani v množství přečtených, nebo dokonce napsaných knih. Rád jsem se modlil a v rozhovoru s Bohem jsem vždy nabíral síly a nacházel i odpovědi

bylo, kdybych rozuměl úplně všemu na světě, ale nepoznal bych lásku, se kterou pro mě Pán Ježíš umřel na kříži?

Když mi bylo 40 let, bratři františkáni mi oznámili, že mě zvolili za generálního ministra řádu!

To znamená nejhlavnějšího bratra, který má řád vést dál. Prohlásil jsem, že taková služba je nad mé schopnosti a že mi připadá takřka k neunesení. (Snad proto mě pak po mé smrti prohlásili za patrona nosičů těžkých břemen.) Náš řád byl na tom v tu dobu dost špatně. Modlil jsem se, jakým směrem se máme společně ubírat. Nakonec jsem se rozhodl vnést do františkánského řádu více pravidel a struktury, i když se to některým bratřím nejprve příliš nezdálo. Až dlouho poté se ukázalo, že všechny mé kroky řídila Boží moudrost.

na své otázky. Jednou se mě jeden učenec zeptal: „Proč trávíš tolik času tady v kapli, místo abys ještě více studoval?“ Odpověděl jsem mu: „Tohle je má knihovna, ve které jsem se naučil všemu, co umím.“ Opravdu – kaple je nejlepší knihovna a kříž mi připadá jako ta nejlepší učebnice! K čemu by mi totiž

Milí děti, pamatujte si, že opravdu moudřími se stanete tehdy, když pochopíte, jak obrovská je Ježíšova láska k nám, a když s Ním budete řešit každou svou otázku – tak jako to dělal svatý Bonaventura. ■

O ČTENÁŘI LUKÁŠOVI

O tom, jak Lukáš hledal míru.

text: **Jana Lokajová**

Lukáš chodil do čtvrté třídy a miloval čtení. Četl ráno, než šel do školy, kam si taky vždy nesl knížku. Když se vrátil domů, hodil tašku do kouta, skočil na válečku a pustil se do čtení. Rodiče si pochvalovali, že mají tak chytrého kluka, který louská jednu knihu za druhou. Některé oblíbené už četl podruhé. Spolužáci mu říkali: „Takovou bichli bychom nezvládli.“ A Lukáš na to: „To je v pohodě.“ Učitelka češtiny Lukášovi s radostí dávala plusové body za hromady přečtených knih. Byla to přece chvályhodná činnost.

Lukáš ale taky často zapomínal. Jednou na úkol z matematiky, jindy na úklid nádobí z myčky. Stávalo se, že když ho máma nebo táta volali k jídlu nebo k nějaké jiné společné aktivitě, odmlouval: „Jo, jen co dočtu stránku.“ Rodiče tohle chování čím dál víc zlobilo. Máma se často

vracela domů z práce a Lukáše nacházela na gauči s knížkou, vedle na hromádce špinavé oblečení, papírky od bonbonů anebo jiné harampádí. Držel knihu v ruce i při večeři a mastil stránky salámem.

Když chtěla jít rodina na houby, Lukáš měl plno výmluv, proč on určitě jít nemůže. Vztekal se a dupal nohama jako malý. Nechodil ven s kamarády. Ani když bylo venku krásně. Lukáš se stále válel s knížkou v ruce. Postupně Lukášova záliba ve čtení začala všem v domácnosti lézt krkem. On prostě neznal míru. Když nečetl, o knížkách mluvil. Jako kdyby nic jiného v životě neexistovalo. Jak byli rodiče zpočátku rádi, tak se teď trápili.

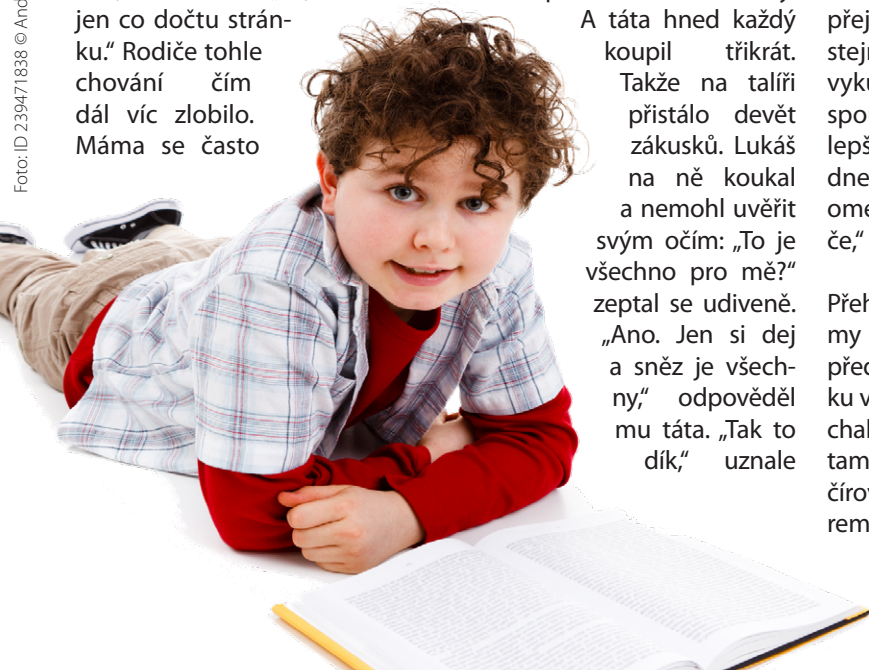
A tak vzal táta Lukáše do cukrárny. Mohl si vybrat cokoli. Naporoučel si tři dortíky.

A táta hned každý koupil třikrát. Takže na talíři přistálo devět zákusků. Lukáš na ně koukal a nemohl uvěřit svým očím: „To je všechno pro mě?“ zeptal se udiveně. „Ano. Jen si dej a sněz je všechny,“ odpověděl mu táta. „Tak to dík,“ uznale

odvětil Lukáš a pustil se do karamelové dobroty. První snědl snadno, druhý kousek taky, ale u třetího už ho tlačilo v břiše tak, že nemohl dál. „Jen si dej, je to všechno tvoje,“ popíchl ho táta. „Ale já už nemůžu,“ zoufal si Lukáš. Táta se nad ním smíloval a nechal zbytek zákusků zabalit.

Cestou domů Lukáš v autě kvůli plnému břichu těžce dýchal. Táta zastavil na odpočívadle poblíž krásného výhledu do krajiny a vzal syna na procházku. „Nerad tě trápím. Ale musíš pochopit, že všeho moc škodí. I dobrých věcí se člověk může přejít. Platí to pro zákusky, stejně jako pro knihy.“ Lukáš vykulil oči a táta pokračoval: „Je spousta věcí, které ani ze sebelepších knížek nevyčteš. Ode dneška změním režim a čtení omezíme. Všeho s mírou, chlapče,“ uzavřel kategoricky táta.

Přehánění často přináší problémy a ctnost umírněnosti nás před ním chrání. Pomáhá člověku v sebeovládání, aby se nenechal vláčet svými chutěmi sem tam, ale aby byl schopný ukotvit sebe a své chování směrem ke skutečnému dobru. ■

PODĚKOVÁNÍ A PROSBY

☝ Panno Maria, prosím Tě, přimlouvej se za mou pravnučku, aby jí Pán Bůh pomohl v její těžké době. Děkuji Ti.

rytířka Vlasta

☝ Děkuji Bohu, přimlouvě Panny Marie Matky ustavičné pomoci a svatému Josefovi za šťastně provedenou operaci.

vděčný rytíř Jan

☝ Ráda bych poděkovala Největější Trojici, Panně Marii, sv. Judovi Tadeáši a všem svým milým patronům za nalezení velice zbožné a věrné kamarádky, se kterou si můžeme vzájemně pomáhat do Nebe. Zároveň prosím o modlitbu za nalezení těch nejlepších manželů (pro nás obě), kteří by milovali Pána Boha i Pannu Marii.

L. H.

☝ Děkuji Panně Marii a sv. Janu Pavlu II. za narození vnučky Natálky.

Alena

☝ Chtěla bych vyprávět o svém krásném zážitku. Jsem důchodkyně žijící sama z podprůměrného důchodu v pronajatém bytě bez auta, počítače a internetu. Trochu i finančně pomáhám svému

synovi s částečným invalidním důchodem, který přišel o práci. Moje auto, 20 let staré, neprošlo technickou, a jelikož žiji na vesnici, vážně bych potřebovala nějakou další „ojetinu“. Včera se mi rozbila pračka a já přemýšlela, co dál. A protože vše je o psychice, tak právě zde je ten pocit, o kterém jsem se zmiňovala v úvodu. Udělala jsem něco osvobozujícího. Sedla jsem na autobus a na nejbližší poště zadala trvalý příkaz k úhradě 200 Kč/měsíc na boj s leprou. (Zhruba pouhé dvě stovky stačí na vyléčení nemoci, pokud se podchytí včas. A přitom stále ještě kvůli ní lidé tak moc trpí.) Nedovedete si představit ten úžasný pocit, když jsem z pošty odcházela. Zdálo se mi, že mohu létat. Ještě před chvílí to vypadalo, že jsem na tom špatně. Ale teď cítím něco nádherného. A to, že ještě mohu pomáhat těm, kteří jsou na tom daleko hůř. Najednou mi došlo, jak dobře si žiji. Mám střechu nad hlavou a mám co jíst, dostupnou zdravotní péči a ještě něco navíc. Mám Pannu Marii a jejího Syna. A to je to největší bohatství. A právě jim chci poděkovat za to, že se mi dali poznat a že mě učí lásce. Tím,

že se mi dávají tu svou. Chvála Kristu a Panně Marii!

vděčná rytířka Hana

☝ Ráda bych vyjádřila veliké poděkování Pražskému Jezulátku a sv. Antonínovi za úžasnou pomoc v různých situacích. Zejména sv. Antonín je stálým pomocníkem v okamžicích, kdy potřebujeme něco najít. Zvláště u mě má často o práci postaráno! Někdy se jednalo o maličkosti, jindy mě z nečekané ztráty bylo dost úzko. A zde se jeho přimlůva vždy ukázala velice mocná. Ovšem i pomoc Pražského Jezulátka je neskutečná, jak o tom svědčí množství vděčných ctitelů. Uvedu jen pár příkladů.

Před lety jsem se svou známou navštívila kostel P. Marie Vítězné v Praze, kde je umístěna soška Pražského Jezulátka. Tam jsem zaslechla, jak jeden průvodce své skupině turistů vyprávěl, že když slyší o nějaké podivuhodné historce v souvislosti s Pražským Jezulátkem, už se tomu nediví.

Zrovna zde jsem byla vzápětí postižena krádeží. Když známá na chvíli hlídala mou tašku se všemi osobními doklady, jeden ze zlodějů odvedl její pozornost otázkami a druhý tak měl

ÚMYSLY MODLITEB M. I.

LISTOPAD

Abychom zvláště v době adventní setrvávali v radostném očekávání druhého příchodu našeho Pána a dávali příklad věrnosti Neposkvrněné.

PROSINEC

Abychom se podle vzoru sv. Maxmiliána radovali z Neposkvrněného Početí a stávali se pro svět znamením rytířského povolání ke svatosti.

možnost tašku rychle ukrást. V místním obchůdku jsem nahlásila ztrátu a šla na policii ohlásit krádež. Když jsem si při výčtu věcí ztracených uvědomila, co vše postrádám (klíče, doklady, mobil, peníze atd.), začalo mi být neveselo. Avšak zanedlouho jsem se od policie dozvěděla, že se taška našla. Nijak mě to nenadchlo, protože jsem si ji představila prázdnou, odhozenou někde v popelnici. Za chvíli tam s ní dojela paní prodavačka ze zmiňovaného obchodu. Kabelku zloděj totiž odhodil v předsíni kostela a pozorný průvodce jednoho zájezdu ji přinesl do tohoto obchodu. Díky Bohu jsem měla vše rychle zpátky. Kromě ztráty nějakých peněz celý obsah (tj. všechny doklady, klíče i mobil) v kabelce zůstal.

Velikou účinnost devítihodinové modlitby k Pražskému Jezulátku (modlí se krátká modlitba vždy každou hodinu) jsem zažila vícekrát.

Takto se mnohdy krátce po zakončení této modlitby mnohé

věci rychle vyřešily. Bylo tomu tak i v případech modliteb za šťastný porod známých maminek, kdy i přes různé komplikace dopadlo vše výborně, maminka i dítě byly v naprostém pořádku. Také šťastné bylo vyústění i v případech, kdy před lety moje neteř po zakončení letní brigády v USA cestovala s pár přáteli napříč touto zemí. Pravidelně, skoro denně, nás informovala písemně přes internet zábavnou formou o svých zážitcích. Poslední její zpráva končila slovy: „Vjíždíme do takové divné vesnice...“, pak se zcela nečekaně na 10 dní odmlčela. Má maminka už začala být zoufalá. Nedokázala jsem ji uklidnit, začala jsem se proto modlit tuto devítihodinovou modlitbu a hned poté se neteř ozvala s vysvětlením, že nemohla psát, protože v divoké přírodě neměli přístup k internetu.

Také při ztrátách modlitba k sv. Antonínovi nikdy nezůstane bez odezvy. Když něco hledám, často po prosbě k němu

věc rychle najdu. Před časem jsem po vysednutí z autobusu zjistila, že jedno ze zavazadel, zrovna kabelka s nejcennějšími věcmi, zůstala uvnitř. Prosila jsem sv. Antonína a Pražské Jezulátko o pomoc a zanedlouho jsem si jela na konečnou zastávku pro kabelku, kterou pozitivně cestující odevzdal řidiči.

Nedávno zase maminka úpěnlivě hledala občanský průkaz, se kterým by mohla vyzvednout peníze vázané na složenku. Opět jsem poprosila sv. Antonína a druhý den jsem si náhle uvědomila, že ji má u sebe již několik týdnů náš příbuzný, který s tímto občanským průkazem před časem vyzvedával maminčiny léky.

Takových šťastných nálezů spojených se sv. Antonínem mám více, proto s vděčností mu děkuji a všem doporučuji jeho účinnou pomoc! Nikdy jemu a Pražskému Jezulátku nepřestanu být vděčná za všechny situace, ve kterých tak účinně pomáhají.

Jana

ZPRÁVY

● **Vatikán:** Papež František při nedělním Anděl Páně dne 2. října řekl na téma války na Ukrajině: „Truchlím nad potoky krve a slz, které byly v těchto měsících prolity. Jsem zarmoucen tisíci obětí, zejména dětí, a mnoha ničivými událostmi, které zanechaly mnoho lidí a rodin bez domova a ohrožují rozsáhlá území zimou a hladem. Takové činy nelze nikdy ospravedlnit, nikdy! Je znepokojující, že svět se učí zeměpis Ukrajiny prostřednictvím názvů jako Buča, Irpin, Mariupol, Izjum, Záporoží a další místa, která se stala místy nepopsatelného utrpení a strachu. A co

teprve skutečnost, že lidstvo opět čelí atomové hrozbě? Je to absurdní. Co se ještě musí stát? Kolik krve musí ještě být prolito, abychom si uvědomili, že válka nikdy není řešením, ale jen ničením? Ve jménu Boha a smyslu pro lidskost, který je v každém srdci, znovu vyzývám k okamžitému zastavení bojů. Zastavte zbraně a hledejme podmínky pro jednání, která povedou k řešení, jež nebudou vynucená silou, ale dohodnutá, spravedlivá a stabilní. Taková budou, pokud budou založena na respektování nedotknutelné hodnoty lidského života, suverenity a územní celistvosti každé země a práv menšin a oprávněných zájmů. Hluboce lituji vážné situace,

kteřá nastala v posledních dnech, kdy došlo k dalším akcím v rozporu se zásadami mezinárodního práva. Zvyšuje se tak riziko nukleární eskalace až k obavám z nekontrolovatelných a katastrofálních následků na celém světě. Moje výzva je určena především prezidentovi Ruské federace, kterého prosím, aby zastavil tuto spirálu násilí a smrti, a to i v zájmu svého lidu. Na druhé straně, zarmoucen nesmírným utrpením ukrajinského lidu v důsledku agrese, kterou utrpěl, se obrácím na ukrajinského prezidenta se stejně důraznou výzvou, aby byl otevřen seriózním návrhům na mír. Vyzývám všechny protagonisty mezinárodního života a politické vůdce národů,

aby učinili vše, co je v jejich silách, aby ukončili probíhající válku, nenechali se zatáhnout do nebezpečné eskalace a prosazovali a podporovali iniciativy pro dialog. Nechte prosím mladé generace dýchat zdravý vzduch míru, nikoli špinavý vzduch války, která je šílenstvím! Po sedmi měsících válčení využijme všech diplomatických prostředků, i těch, které dosud nebyly použity, k ukončení této strašné tragédie. Válka sama o sobě je chyba a hrůza! Důvěřujeme v Boží milosrdenství, které může změnit srdce, a v mateřskou přímlyvu Královny míru, když vznášíme svou prosbu k Panně Marii Růžencové z Pompejí, duchovně spojeni s věřícími shromážděnými v její svatyni a v mnoha částech světa.“

*www.vaticannews.va,
2. 10. 2022*

Německo: Internetový magazín *kath.net* publikoval rozhovor se známou zpěvačkou křesťanských songů, jinak matkou a manželkou Patricií Kellyovou. Na otázku, co soudí o tom, že v evropských zemích mnoho lidí považuje víru za čistě soukromou záležitost, která by neměla být prezentována na veřejnosti, odpověděla mimo jiné: „Jako zpěvačka jsem povolána k tomu, abych vypovídala na jevišti něco o svém životě. A ten je nerozlučně spjat s mojí vírou, ta je sloupem všeho, co dělám. Když v showbiznysu po mně chtějí, abych o tom nezpívala a nemluvila, tak musím vždycky odmítnout. To prostě nejde, to je má přirozenost a na tom si stojím i za tu cenu, že přijdu o mnoho peněz. Říkat na veřejnosti, že chodím každou neděli na mši sv. nebo

něco podobného je součástí mého já. Sděluji jen to, že mi to přináší sílu, jistotu, odvahu a radost.“

www.kath.net, 3. 10. 2022

Irsko: Mladý učitel němčiny a dějepisu Enoch Burke, věrný svým křesťanským zásadám, odmítl na protestantské Wilson's Hospital School oslovovat chlapce, jenž prohlásil, že se cítí být děvčetem, jako ženu. Rodiče dotyčného žáka jej žalovali, soud rozhodl, že až do vyřešení případu, tj. do rozhodnutí o disciplinárním potrestání, nesmí Burke nadále vyučovat, a dokonce ani vstoupit do školy. On ale toto prohlásil za nezákonné a odporující svobodě svědomí člověka a přišel opět do své třídy. Soud to kvalifikoval jako pohrdání soudním rozhodnutím a nařídil Burkovo uvěznění.

*Fundacja Życie i Rodzina,
15. 9. 2022*

OSN: Valné shromáždění OSN odsouhlasilo 2. září rezoluci požadující „právo na svobodné a zodpovědné rozhodování v záležitostech sexuality včetně sexuálních a reprodukčních práv...“. Rezoluce dále výslovně uvádí, že „sexuální a reprodukční práva“ zahrnují též „volný přístup k antikoncepci, abortivním pilulkám a potratu“. Smutné je, že navrhovatelé rezoluce byly mj. i Polsko, Maďarsko a Slovensko, tj. země navenek se hlásící k tzv. rodinným hodnotám. Polská delegace se nakonec pod tlakem katolíků a biskupů své země hlasování neúčastnila, nicméně to nic nemění na situaci, že Polsko bylo spolunavrhovatelem rezoluce navzdory faktu, že vláda PiS se formálně hlásí ke křesťanským politickým principům. Proti

rezoluci hlasovaly především africké státy.

www.pch24.pl, 3. 9. 2022

Francie: Děti s Downovým syndromem se nesmějí usmívat. Francouzská vláda již před lety zakázala promítat a šířit video Nadace Lejeune bojující proti potratům dětí s Downovým syndromem pod názvem „Drahá budoucí maminko“, na němž je zobrazeno smějící se dítě s tímto postižením. Video má ukázat, že tyto děti se umějí radovat ze života navzdory svému handicapu, a proto jejich potrat, když je plod diagnostikován v těle matky s Downovým syndromem, je nemorální. Tyto zásady hlásal proslulý francouzský lékař a zakladatel této nadace Jérôme Lejeune, hluboce věřící katolík a osobní přítel papeže sv. Jana Pavla II. Francouzská vláda svůj zákaz odůvodnila tím, že právě toto video je „protipotratovou propagandou nepřipouštějící opačný názor“. Nadace Lejeune se odvolala k Evropskému soudu pro lidská práva, který letos 7. září vydal prohlášení, že se touto záležitostí nemínil zabývat. Tím fakticky legalizoval rozhodnutí francouzské vlády o zákazu videa.

*Fundacja Życie i Rodzina
16. 9. 2022*

Maďarsko: Ministr vnitra Sándor Pintér prosadil na základě tlaku hodnostářů křesťanských církví úpravu současného zákona o potratech, který dovoluje tento zákrok do 12. týdne těhotenství. Podle novely musí nyní lékař těhotné ženě, žádající o potrat, dát poslechnout tlukot srdce jejího nenarozeného dítěte.

*Fundacja Życie i Rodzina
23. 9. 2022*

IMMACULATA U VÁS DOMA

Foto: ID 96244708 © Lightfieldstudiosprod | Dreamstime.com

Děkujeme Vám, že jste s námi již 30 let a umožňujete nám vydávat Immaculatu.

- › V papírové podobě
- › V audio podobě

Bez Vaší pomoci to nezvládneme.

- › Doporučte Immaculatu svým přátelům
- › Nabídněte starší ukázková čísla (rádi Vám je pošleme!)
- › Doporučte Immaculatu ve své farnosti
- › Vyvěste propagační letáček (rádi Vám jej zašleme)
- › Darujte Immaculatu jako dárek

Jak nás můžete podpořit?

- › Modlitbou
- › Finančním darem (č. ú. 7498984001/5500)
- › Za všechny dárce je v našem minoritském kostele sv. Janů v Brně sloužená každý měsíc mše svatá

Děkujeme, že nás podporujete!

STAŇTE SE I VY PODPOROVATELI IMMACULATY

Dne 10. 11. 2022 odešel do domu Otce ve věku 90 let náš spolubratr o. Hyacint Vladislav Skupieň, který jako provinciál v roce 1992 podpořil vznik časopisu Immaculata.

Ať mu Pán oplatí životem věčným všechno dobré, co vykonal.

ŘÁD MINORITŮ PŘIJÍMÁ NOVÉ KANDIDÁTY

ČESKÁ PROVINCE:
o. Piotr Pawlik OFMConv
e-mail: provincial@minorite.cz
Minoritská 1,
602 00 Brno

SLOVENSKÁ KUSTÓDIA:
o. Tomáš M. Vlček OFMConv
e-mail: povolanie@minoriti.sk
Košícká 2,
054 01 Levoča